

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-basábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitótér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1913.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, március 27.

Mai számunk főbb közleményei:

- A koalíció és a dalmát vasutak.
- Nehézségek az államsegély elosztása körül.
- Nachtnébel Gyula ajándéka a városnak.
- A felgyújtott fatelep.
- Drinápolyt rohammal bevették.
- A nagyhatalmak békét kívánnak Albániában.
- Szathmáry Gyula meghalt.
- Ezrek halála a szélviharban.
- Tarkaságok.

A bolgárok

Drinápolyban.

Arad, március 21.

Aki nem bolgár és aki nem török, az nem tudja igazi érzéssel fogadni a világtörténetnek legújabb eseményét. A bolgár Sipka-gyalogosok bevonultak Drinápolyba, a szent, az erős, a szép és a gazdag török várba. A táviratok betűin és a távol-ság kódén keresztül elképzelni is nehéz a győztesek örömet a diadal fölött, a mely-nél drágább sikere alig volt még hadvi-selő nemzetnek. Ugyszólván mindenét koc-kára tette és részben föl is áldozta ezért, — hiszen e nélkül értéktelen és sovány lett volna mindaz, a mit a háboruban ed-dig szerzett. Odaadta ifjúságának, kenyér-szerző embereinek legjavát, anyagi jólétét az esztendő, talán az évtizedek hosszú sorára elpredálta, mindent, a mire az or-szág kulturája, fejlődése érdekében szük-sége lehetett volna, erre költött. Négy és fél hónap óta vívta az ostromot, a mely-nél szívósabb csak Port-Arturnak hónap-ig tartó megvívása volt. De Port-Arturnál

a japánok nagy tömegei álltak, a melyek egy részének hulláival be lehetett tömni a karókkal meredő árkokat, hogy a többiek rajtuk átkelhessenek. A bolgároknak, a ki-csiny népnek, a mely már a legfiatalabb és a legöregebb korosztályokat szólitotta el az iskolából és a mezőkről, nem lehetett módja ennyire pazarolni az emberéletet. A kertészeket, a szántóvetőket már csábitotta a tavasz, elhagyott, dolgozatlan földjeik, bérleteik felé. És a kimerültségen, az ál-dozatok nagyságán és a hazakivánczozáson urrá lett egy utolsó, minden erőt mozgó-sító energia, a melylyel végre Driná-polyt elfoglalták. Az, hogy a döntő és sikeres ostromot akkor vívták meg, ami-kor a nagyhatalmak döntő bírósága már ugys Bulgáriának ítélte Drinápolyt, nincs jelentőség híjával. Mert a hatalmak dön-tése bizonyára Törökországban föltétlenül talált volna ellenhatásra, — mig most, a mikor a hatalmak szavát a fegyverek sikere huzza alá, már nem lehet változtatni a dol-gokon.

Törökország bukásának, leveretésének betetőzése ez. Nemcsak a nemzeti büszke-séget, a mohamedán érzést alázta meg, hogy a szultánok egykori székhelye, a nagy sirok szép városa idegen kézbe, idegen val-lás hívóinek hatalma alá jut. De végét je-lenti ez az európai Törökországnak, amely-ből évszázadról-évszázadra, évtizedről-évti-zedre egy-egy darab szakadt le, hogy végül ne maradjon meg belőle több, mint egy folt, Konstantinápoly körül. Hogy Konstan-tinápoly nem vesz el, az se Törökország vitéségén, ellenállásán mulik, hanem a

hatalmakon, amelyeknek érdekei a Darda-nellákhöz kapcsolódnak. Konstantinápoly a törököké marad, hogy ne legyen se az oroszoké, se az angoloké.

Akik se a bolgárok mámorában, se a törökök gyászában nem részesek, azok se fogadják közömbösen Drinápoly elestének a híré. Ez a győzelem végre a háboru befe-jezését jelenti. A békekötést e nélkül is megjövendölték, miután a nagyhatalmak az összes kérdésekben megegyeztek s állítólag a Balkán szövetségesek is alávetették ma-gukat ennek a döntésnek. Ez azonban még nem zárta ki, hogy az ellenségeskedés még tovább huzódjék és keserítse mindazokat, akik végső kimerültséggel várják a békét. Most azonban a harcnak már nincs célja. Min-den ország megkapta a mit megkaphatott. Görögország Szalonikit és Janinát, Szerbia Üszküböt, Bulgária Drinápolyt. A mi ezen-tul van, a Balkán vágyakban, arra a nagy-hatalmak közös pecsétje ütött tilost. Mon-tenegró abbahagyta Szkutari ostromát és Albánia egyéb részei is már a hatalmak védelme alatt áll. A vért még kevesebb ok van pazarolni, mint a mennyi ed-dig volt.

A vita még a hadisarc kérdésében fog állani. Bulgária alighanem azért kívánta birtokba venni Drinápolyt, a melyet a nagy-hatalmak ugys neki szántak, hogy a hadi-kárpótlás dolgában jobban érvényesíthesse igényeit. Az európai tartományaitól meg-fosztott, megkínzott, lealázott Törökország-nak tehát még meg kell fizetnie a győzők hadiköltségét és az európai nagyhatalmakra kell bizonia, hogy a Balkán államok éhsé-

Vidám történetek világhírű művészek életéből.

*

Talán három négy évvel ezelőt jelent meg egy igen érdekes könyv Dalmadytól: „Mende-mondák a természettudományban.” E műben megfigyelésen alapuló statisztikai adatokkal találjuk megcáfoltva ama közzsájon forgó számos hiedel-met, mely elől a legintelligensebb ember se igen zárkózhatik el a babona atavisztikus hatása foly-tán. Ilyen pld., hogy a denevér a hajba kapaszkodik, hogy az elefánt nem tud lefeküdni, miért is állva alszik, hogy a medve dögöt és halottat nem eszik stb.

Valahányszor a művészekről szó van, mind-annyiszor eszembe jut, hogy egyszer már meg kellene írni az emberi foglalkozásokról elterjedt mende-mondák cáfolatát s ezek közt is elsősor-ban a művészekről elterjedt rengeteg eldítéletet. Ebben a betegségben leledzik ugyszólván még ma is majdnem mindenki; hisz annak dacára, hogy ma már a pénz és születési arisztokráciából is lá-tunk egy-egy *Hatvani Laiost*, *Hegedüs Sándort* az írói pályán, egy gróf *Vasqueznet*, gróf *Zichy Gézsát* stb. zenei pályán, azért a világ ezektől ezt nem veszi rossz néven s csupán uri kedvtelésnek tekinti, bármennyire adják is az illetők a hivatásost s ha valamely családban valaki művész pályára megy, azt legalább is lessajnálják.

Ép *Berger* Karolytól, a fiatal aradi hegedű művésztől hallottam egy erre nézve igen jellemző

esetet. *Berger* most tudvalevőleg Bécsben tanul Sefcsiknél a mesteriskolában s egy volt aradi is kolatársával, egy aradi pénzügyi kapacitás fiával találkozáván, az egész lenézőleg szót hozzá:

— Hát micsoda pálya is ez a tiéd? Majd meglássuk, kinek lesz több jövedelme pár év múlva?

E pár szó a legélesebben bevilágít a köz-felfogásba. Nem tekintik realis pályának az olyat, ahol nem lehet előre megjósolni: ki milyen fixu-mokat fog élvezni. Ehhez járul a *Murger Bohém-életének* a köztudatba való behatolása, aminek folytán mindenki azt hiszi, hogy a művészek olyannak kell lennie, mint *Murgernél*: több kop-lalás, mint jóllakás, emellett is gondtalan, köny-nyelmű jókedv stb. Ilyen nézetek kifolyása pld. az is, hogy egy aradi magasabb állású ismerő-söm, ha valakit le akar szólni valami feledé-kenység, hiba, félreéítés stb. miatt, ezt azzal gondolja a leghelyesebben tehetni, hogy azt mondja: „Hisz X. művész!”

Nehogy a nyájas olvasó ez előzmények után azt bigyje, hogy itt lélektani alapon óhajtom fej-tegetni a művészlélek bonyolultságát, sietek kije-lenteni, hogy távol áll tőlem ilyen merényletet követni el azok ellen, akik valami mulattatóan érdekes dolgot akarnak olvasni.

Nem fogom felsorolni azt sem, hogy melyik híres írónak, stb. micsoda különös szokása volt. Hogy pld. *Schiller* nem tudott rothadt almák nél-kül költeni, annyira közüdomásu, hogy *Vászonys* Vilmos multkori fővárosi agi-ációs beszédében hosszú hasonlat alapjává tette. Ilyen egyéni gyon

geségeket, az idegrendszer ilyes abrerációt a lapok „különféle” rovatai sietnek megörökíteni. Hazai művészeinkről is hallgatni óhajtok. Hisz mihelyt valamelyikükről valami említésre méltó kitűdődik, másnap már olvassa mindenki a *Szin-házi Hétkén* vagy a napilapok megfelelő rovatai-ban. Egyes lapok művészkiszólásokra stb. külön-állandó rovatot vezetnek fel. Soraimban tehát inkább csak külföldi művészekről mondok el a művészkarakter sajátosságait jellemző néhány anekdotát.

A művészlélekre jellemző az önérték és sa-ját nagyságában való hitének kisebb-nagyobb fokú túltengése. Ez létfeltétele művészi egyéniségük érvényesülésének. Így érthető aztán annak a mo-dern francia zeneszerzőnek önhitt kijelentése, aki azt mondta, hogy minden nagy komponista neve M. mel kezdődik, így *Mozart*, *Mendelssohn*, *Me-yerbeer*, *Méhnl*, *Massenet*, „et Moi!” (és én) De-bussy e kijelentésén még ma is mulatnak a franciák.

A fentebbiek alapján érthető, ha a művész minden alkalmat felhasznál, hogy a maga fölé-nyét konkurrenszeivel szemben kiemelje. De sen-kinek sem sikerült ez oly kitűnően, mint a szel-lemes *Hellmesbergernek*, aki *Grün* kollégáját, ami-kor csak lehetett, kitigurázta. Egyszer egy nagy társaságban meséli, hogy álmában meghalt s a-men ybe Péter nem akarta beereszteni, mond-ván, hogy hegedüs oda nem juthat be; s azon-ban a nyitott ajtón át meglátva *Grün* kollégáját kérde, hogy hát az, hogy jutott be, mire Péter a legtermészetesebb hangon felelé:

vasutat 97 és fél millióba megállapítani. Mindenki hiszámithatja magának a különbözetet.

Jobban tette volna Andrássy Gyula, ha erre az ügyre a feledés fátylát borítja és ha nem ad alkalmat annak a kérdésnek a felvetésére, hogy az a 77 és fél millió, melyet Andrássyék ellenére csak magán a dalmát főúron megmenteni sikerült, kiknek várdorolt volna a zsebébe?

A Désy-Khuen tanácskozás.

Már-már feledésbe is ment, hogy husvét előtt az elenézék egyik hangos embere, Désy Zoltán milyen titkos tanácskozára ment Khuen lakására. A volt koalíciós vezér azonban most látja idejét, hogy új szerepéről nyilatkozzon. Désy ugyanis a Magyar Tudósítónak telefonon hosszú nyilatkozatot adott, melyben a lapokban megjelent hírekkel szemben kijelenti, hogy őt Khuen-Héderváry Károly gróf nevében kérték a találkozásra. Ő azt a feltételt állította fel, hogy csak mint magánember vesz részt a tanácskozáson, azonkívül pedig a tanácskozás lefolyásáról néhány pártbíróval értesíteni óhajtott. A találkozást közvetítő egyén másnap megjelent nála, hogy Khuen e feltételeket elfogadja. Ami magát a tanácskozást illeti, nézete szerint a kibontakozás előfeltétele elsősorban az, hogy a Lukács-párt szabályszerűen és törvényesen elintézzék, másodsorban pedig, hogy új pártalakulás és új választás jöjjön létre. Ami azt a vádat illeti, hogy ő sznap tárgyalat Khuennel, midőn reggel Khuen pártját csirkelögónak nevezte, kijelenti, hogy mindenki, aki az utóbbi eseményeket ismeri, nem tévedhetett abban, hogy ő kire értezte ezt a kifejezést, különösen akkor, midőn a főrendiház ülésén a megtámadott miniszterelnök azzal tért ki a válaszára, hogy az ügy a bíróság előtt van, holott a bíróság kimondotta, hogy az ügy a törvényhozás elé tartozik.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Közgyűlés. A Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíj Egylete Arad Belváros 34. számú fiókja folyó évi március hó 30-án vasárnap d. u. 3 órakor a városi ház földszinti kis tanácstermében tartja rendes évi közgyűlését a következő napirenddel: Elnöki megnyitó. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére 5 tagnak a kiküldése. Titkári jelentés: az elmúlt év eredményéről; a.) a 34-ik fiók 1912. évi üzeforgalmáról, b.) a Központ évi jelentésének ismertetése. Tisztújítások: (10 rendes választmányi tag tagsági helyenек egy évi időtartamra való betöltése). Központi kiküldött gyűlésre a kiküldöttnek választása. Indítványok.

mellett s így aztán másnap délutánig is aludt a hotelben. Ablakával szemben egy orvos lakott, aki látva nap nap után chaiselongue on heverő Zsuzsán, azt hitte, hogy beteg. Mikor aztán a „Szultán” premierje után a sok csokrot és koszorút a chaiselongueon főlhalmazva látta, meg volt győződve, hogy a szegény patiens meghalt. Ischlben nagyon sokáig mulattak a doktor ur tévedésén, aki a temetés idejét tudakolta.

Igen hálás téma a tenoristák kifigurázása is. Molnár Ferenc Farkasában alaposan ki is karrikirozza az öntelt s csupán hangja ápolásának élő tenoristát. A torzképnek egy kis igazság tényleg szolgál alapul. Aki hangjából él, annak vigyáznia kell rá. Ritkább tenorista az olyan, mint alábbi eset hőse, hinek nevét elhallgatjuk. Kezdekorában mindenütt a Trubadurral debütált, de a II. felvonás előtt rendesen megkapta a honorariumát s nehogy nagyobb botrányok legyenek, másnak kellett helyébe beugrania. Egyszer egy vidéki városba ért, ahol ritkán játszott idegen. Csodák csodája az első felvonás után tapsolnak és kihívják. Először életében. Ő ennek dacára kéri a direktortól a honorariumot s kezd iltözni.

— Mit gondol? — mondja az.

Meg van bolondulva? Énekelje végig s 2 évi szerződést adok önnek.

— Már pedig én egy hangot se énekelek tovább. Keressen mást!

— De hát miért nem?

— Mert a II. felvonást már nem tudom. Idáig sohase jutottam el.

Wagner József dr.

Nehézségek

az államsegély elosztása körül.

(A rendőrlegénység kirekesztése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 26.

Nagy nehézségekkel jár a belügyminiszter által kiutalt huszonkétezer korona államsegélynek felosztása, mert mint azt az Aradi Közlöny megírta, Green Nándor főkapitány a pénzt kiutaló miniszteri rendelet egyik szakaszára hivatkozva, úgy tervezi, hogy az összegből leginkább rendőrség fejlesztésére kerüljön ki megfelelő rész. A miniszter ugyanis azt mondja, hogy az esetre, ha a város többet fizetne a rendőreinek, mint amennyit ő minimálisan megállapít, akkor nem ragaszkodik ahhoz, hogy a törvényhatóság a fizetést még javítsa is, hanem megelégszik azzal, hogy *lakbérkiegészítést* kapjanak az érdekeltek. Aradon a dolog úgy alakul, hogy most a legkisebb rendőri fizetés évi nyolcszáz korona, a lakbér kétszáz-negyven korona. Ezzel szemben a miniszter báromszázhusz korona lakbért állapít meg, de a legkisebb fizetést hétszáz koronában szabja meg. Így tehát husz koronával több jövedelme van egy aradi rendőrnek, mint amennyire azt a miniszter óhajtja.

A főkapitány intenciója, mint említettük, ennek a ténynek a szem előtt tartásával az, hogy ebben az évben az első és második osztályu rendőrlegénység semmit se kapjon az államsegélyből, mert ezzel sérelem nem esik rajtuk és csak az altiszteknek, őrmestereknek és kerületi biztosoknak, valamint a detektív karnak a miniszteri rendeletben megállapított kiegészítések kiutalását akarja javaslatba hozni. Ha ugyanis a már többször említett rendeletet szóról-szóra végrehajtáná, akkor a legénység tizenkétezerszázkilencvenöt korona, a detektívek kétezerhétszázhusz korona, a rendelkezési alap ezer korona dotációban részesülne, ehhez hozzáadva a nyolcszáz korona oktatói célokra szánt összeget, összesen tizenhat-ezerhétszázötvenöt korona használódnék fel az államsegélyből és fejlesztési célokra maradna ötezerkétszáznyolcvanöt korona. A főkapitány azonban két rendőrfelügyelői állást, detektívfelügyelői állást, szolgálatvezető altiszti állást, nyilvántartói állást akar kreálni és az említett néhány ezer korona ezeket a költségeket nem fedezné.

Az ő intenciójának megfelelő elosztás szerint azonban úgy alakulna a helyzet, hogy tizennégyezeröttszázhusz korona maradna a rendőrség fejlesztésére már ebben az esztendőben, sőt ha a törvényhatósági bizottság eleget tesz egy régebbi közgyűlési határozatnak és a felügyelői állás költségeit pótdából fedezi, akkor esetleg még két detektív állása is betölthető lenne. Kérdés már most, vajon a főkapitány szándékai fedik-e egyrészt a belügyminiszter törekvéseit, másrészt pedig megfelelnek-e a törvényhatósági bizottság óhajának?

A miniszter, mint az nagyjelentőségű rendeletéből kitűnik, elsősorban azt akarja, hogy az egész országban a rendőrlegénység lakbéri egységesen rendeztessék, az sehol se lehessen kevesebb, mint a megfelelő fizetési kategóriákba tartozó állami szolgálóké, azaz háromszázhusz korona. Valószínű tehát, ha a törvényhatóság hozzájárulna is ahhoz, hogy ez évben a legénység ne kapja meg a nyolcvan korona kiegészítést, a miniszter megsemmisítené a határozatot, mert az akaratával és céljaival ellenkezik. Valószínű továbbá az is, hogy a törvényhatósági bizottság, amely minden alkalommal megmutatta, hogy tisztviselői és alkalmazottjai anyagi helyzetét javítani törekszik, nem hagyja szó nélkül a legénység kirekesztését a fizetésjavításból és bizonyos, hogy igen sok szószólója akad ennek az ügynek, mert sokkal népszerűbb dolog egy nagy tömeg ember

közelfekvő előnyei és érdekei miatt sikra szállani, mint távolabb fekvő és magasabb szempontból tekintendő általános érvényű érdekekért harcolni. Ha tehát a miniszteri rendeletről eltérő megoldást keres a város, akkor legelső sorban ehhez a miniszter jóváhagyása szükséges és lehetséges is, hogy vagy maga a főkapitány, vagy pedig Beretz Ferenc rendőrkapitány még a napokban Budapestre utazik, hogy a belügyminisztérium rendőrosztályának vezetőjével, Pekáry Ferenc miniszteri tanácsossal értekezzen. Nem lenne ugyanis célszerű, hogy olyan felosztási tervet készüljön, melyet a miniszter nem hagyja jóvá, másrészt pedig amely megnyugvás helyett *elkeseredést* szülne éppen azok között, kiknek helyzetét javítani akarja a kormány.

Ez a lépés azért is szükséges, mert, mint értesülünk, a tanács is szívesen látná a mai pénzügyi helyzetben, ha a rendőrségnek szánt államsegély jórésze nem használatnok el. A miniszter ugyanis gondolva arra az esetre is, hogy lehet olyan város, amelyben annyira jól dotált rendőrség van, hogy a tulajdonképeni fizetés kiegészítésre nem lesz egyáltalában szükség, kimondotta, hogy az államsegélyből esetleg *egyéb városfejlesztési célokra is fordítható a fennmaradó rész*. Tudva azt, hogy a városnak most sürgősen is nagyobb összegekre van szüksége, — hogy egyebet ne említsünk, éppen ma irt fel Varjassy Lajos polgármester a kultuszminiszterhez, hogy a kulturpalota építéséhez még szükséges százezer koronát adja kölcsön, mert ő nem tud olyan ajánlatokat beszerezni, melyeket a miniszter akceptálna, — a tanács bizonyára rátenné a kezét arra a tíz-tizenkétezer koronára, amely még egy drága kölcsönnek is legalább első esztendői törlesztéses hányadát alkotná.

SPORT.

+ Budapesti labdarugók Aradon. A husvét három ünnepnapon a sportkedvelő közönségnek is bőven kijutott a szórakozásból. Budapest, Pécs, Zágrábban, Temesvárott angolok és belgák rugták a labdát és minden kis vidéki városban vendégszerapelt két-három fővárosi csapat. Kivétel ebben csak Arad volt, amelynek egykor híres sporttelepe most annyira összezsugorodott, hogy az Aradi Atlétikai Klub, amelynek saját pályája van, egyetlen mérkőzést sem rendezett a husvét ünnepnapok alatt. A Török Gábor utcai pályán csak kedden délután volt élet, amikor a vállalkozóbb kedvű Aradi Torna Egylet a budapesti Törökvel akart mérkőzni. A jóhírű fővárosi munkáscsapat azonban az utolsó napon bejelentette, hogy nem jön Aradra, hanem elküldi ide az ugyancsak első osztályban játszó Nemzeti Sport Klubot. A jóhiszemű Aradi Torna Egylet ebbe bele is nyugodott és bizakodva várta a Nemzetieket, akik délután meg is érkeztek. Csak ekkor a pályán látták az aradiak, hogy másodsor is rászédtek őket, mert a Nemzeti Sport Klub „csapatában” az említett egyletnek mindössze két tagja játszott, a többiek jórészt szegedi játékosok voltak. Ezzel a kényszerűségből összeállított lehetetlen csapattal szemben az ATE játékosai olyan fölényben voltak, hogy sok hibázással és balszerencsével küzdve 7:0 arányban győztek. Az unalmas és minden változatosság nélküli játéknak egyetlen szép momentuma a hatodik goal volt, amelyet *Asbóth* helyezett lövése szerzett meg az aradiaknak.

+ Football mérkőzés. A Csabai Atlétikai Klub I. sz. csapata f. hó 23-án tartotta barátságos mérkőzését Békéscsabán az Aradi Torna Egylet I. sz. csapatával. A mérkőzés Achim Károly sportvezető biráskodása alatt folyt le 5:0 arányban az ATE javára. A mérkőzésnek szép idő kedvezett. A Mezőberényi Atlétikai Klub I. sz. csapata f. hó 23-án tartotta barátságos mérkőzését Mezőberényben a Csabai Atlétikai Klub II. sz. csapatával. A mérkőzés 1:0 arányban végződött Cs. A. K. javára.

Drinápolyt rohammal bevették.

(A bolgárok bevonulása az égő városba. — Sükri pasa fogságba került. — Az ostrom története.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Arad, március 26.

Drinápoly ostroma, mely a hétfőnappal befejezést nyert, 1912. október 29-én kezdődött. Sükri pasa, a vár vitéz parancsnoka ezek szerint nem kevesebb, mint öt hónapon keresztül védte a külvilágtól elzárva és bámulatos kitartással Drinápolyt a ellenség újabb és újabb hadikézlet beszerzésére volt kénytelen s oly nagy csapatot kellett nekik a vár blokkolására felhasználni, hogy a csatlódszai vonalon nem is fejthettek ki kellő energiát.

Drinápoly bombázását, amely az utóbbi időben meglehetősen lanyha volt, vasárnap reggel nagy erővel kezdték meg a bolgárok s hétfőn egész nap folytatták. Hétfőről keddre virradó éjjel rohamot intéztek azután a keleti erődök ellen, melyek Kirkkilise irányában fekszenek. Szétrombolták az összes drótból fonott akadályokat, elfoglalták az első négy erődítményt, miközben tizenkét nehéz ágyut és négy golyószórót zsákmányoltak s háromszáz, más jelentések szerint hatszáz törököt, köztük nyolc tisztet foglyul ejtettek.

Tegnap megkezdődött az egész vonalon az általános ostrom. A déli és nyugati részen visszavetették a törököt, akik előrevetett hadálásokat foglaltak volt el. A bolgárok vesztesége még nem ismeretes, de miután szuronyrohamot intéztek a vár ellen, valószínűleg igen súlyos. Az általános ostromot a bolgár hadvezetőség minden bizonnyal azért rendelte el, mert tudomására jutott, hogy a vár sokkal hosszabb időre el van látva élelemmel, sem mint, hogy gondolták.

Az általános roham előkészítése.

Szofia: A hadügyminisztériumnak a drinápolyi általános ostromról kiadott hivatalos jelentése általános meglepetést okozott, mert mindenki számított már a békekötés közeli létrejövételére és senki sem volt többé nagy hadműveletekre elkészülve. Hogy ennek ellenére az utolsó órában a békekötés előtt óriási véráldozatokkal ostromot intéztek Drinápoly ellen, ennek csak az lehet az oka, hogy a vezető katonai körök attól félnek, hogy *dicsőségük csorbát szenvedhetne, ha a várat nem vehetnék be.* Ferdinánd király az utolsó pillanatig nem akart arról hallani, hogy Drinápoly elfoglalásáért újabb emberáldozatokat hozzanak. Az általános ostrom vasárnap éjjel után félegy órákor kezdődött meg s az ágyútegek rettenetes tüzelését kezdték az előművek ellen. A bombázás három óra hosszáig tartott. Az ostromlottak rendkívül erőteljesen feleltek, de meglátszott az az igyekezetük, hogy hadiszertésüket kiméjlik. Három órai bombázás után a keleti oldalon operáló csapatok ostromlópésben szuronyt szegezve nyomultak előre. A török helyőrség ezekben a várművekben elkeseredett ellenállást fejtett ki, de a bolgár tulerőelől mégis vissza kellett vonulnia. Egy török csapat a főhaderő visszavonulását fedezte, de az előrenyomuló bolgárok elvágta útját és elfogták. A bolgárok mindössze félkilométernyire jutottak közelebb a főművekhez. Reggeli órákban befejeződött az általános ostrom első része és ekkora csapatoknak pihenőt engedtek. A bolgárok csak a keletioldalon értek el sikereket, míg ellenben a többi oldalon óriás veszteségeik ellenére is csak igen csekély területet tudtak hódítani. A török tűzerő fényesen tartotta magát s úgy látszik, hogy

a bolgárok ekkora ellenállásra nem voltak többé elkészülve.

Szofia: A bolgár távirati iroda a Drinápoly ellen intézett általános rohamról a következőket jelenti: A nyolcadik Tundssa hadosztály a déli vár szektornál elfoglalta az ellenség előretolt hadállásait, miközben husz ágyut, nyolc golyószórót zsákmányolt és nyolcszáz törököt elfogott. Délután négy óra felé a csapatok nyolcszáz lépésnyire közeledtek az erődhez és ilyen közlelől folytatták a támadást.

Szofia: Drinápolyban a bombázás következtében több helyen tűz ütött ki. A semleges zóna tele van idegenekkel; ezt a zónát a bolgárok bombázásuk közben gondosan kerülték.

A győzelmes ostrom.

Szofia. (Délután 11 óra.) Drinápoly elesett. Miután éjjel a keleti erődöket megrohanták, a 23-ik Sipka gyalogezred bevonult a városba. A törökök puskaporraktárait a levegőbe röpítik. Szofia fel van zászolóva, az öröm és az izgatottság leirhatatlan.

Szofiaból jelentik: A bevett várba elsőnek a 23. Sipka gyalogezred vonult be. Utána a Jamboli és Rhodope gyalogezred vonult be, majd legutolsónak egy lovasezred. A város lakossága őrzőngő félelemmel tolong az utcákon, *Sükri pasa* eltűnt, sehol nem találják, pedig a bolgárok mindent elkövetnek, hogy elfoghassák.

Szofia: A hadvezetőség a Drinápoly elestéről szóló első hírek után az összes haditudósítóknak megakartta engedni, hogy Drinápolyba menjenek, később azonban megváltoztatta ezt az elhatározását és csak három haditudósítóknak engedte meg a Drinápolyba való utazást. A főhadiszállás délután elindult Dimotikából Drinápolyba.

Berlinből jelentik: Drinápoly bevételéről még a következőket jelentik: Hivatalos katonai részről a délelőtti órákban rövidebb távirat érkezett az azzal a jelentéssel, hogy Drinápoly összes erődjei elestek. Hogy Drinápoly elestének milyen hatása lesz a további béketárgyalásokra, erre vonatkozólag bolgár részről a következő nyilatkozatot tették: Bulgária mindenestre azon lesz, hogy a hosszú ostrommal járó súlyos áldozatokért kárpótlást szerezzen. Hivatalos körökben az a vélemény, hogy a hatalmak békejavaslatait Drinápoly eleste után sem fogják megváltoztatni. A helyzet csak akkor változhat, ha a bolgárok a csatlódszai vonalat áttörnek és Konstantinápolyig tudnának eljutni.

Szofia: Délután érkezett meg a hír, hogy Drinápoly a bolgároké. A templomokban megkondultak a harangok, a nép és különösen a diákság hazafias dalokat énekelve vonult végig az utcákon s a balkáni követség épülete előtt lelkes tüntetéseket rendeztek. Este minden templomba hálaadó istentiszteletet rendeztek. Még délelőtti jelentette Savoff tábornok a királynak, hogy délután Drinápoly már a bolgároké lesz. Délben jött meg a fővezér távirata, melyben mindössze ennyi állott:

„Drinápoly Ferdinánd cár őfelsége jogára alá került.“

A Vacserna Posztnak Musztafapaszából a bolgár sereg bevonulásáról a következőket jelentik: Az ágyúzás következtében a délelőtti folyamán sok helyütt tűz ütött ki és sűrűn hallatszottok a robbanások. Majd szuronyrohamra került a sor, kisebb csapatok kerültek egymással szembe, ember ember ellen harcolt s midőn a keleti erődök, amelyek leggyengébbek voltak, a bolgárok kezére jutottak, el volt döntve Drinápoly sorsa. Vasárnap reggel már megszállották a bolgárok a keleti erődöket s onnan tüzeltek a nyugati és délnyugati erődökre. A törökök halálmegevetéssel harcoltak, több támadást visszavertek s a bolgárok is nagy veszteségeket szenvedtek. A

török védősereg már teljesen kimerült, a keleti sáncokon sok olyan hatonát találtak, akik nem tudtak már a lábukon megállani a nagy fáradtságtól. Másnap reggel már olyan közel jutott az ostromló sereg a várhoz, hogy szuronyt szegezve készült az utolsó ostromra. Egymásután robbantak fel a lövegraktárak és katonai épületek, amelyeket kétegytelen a törökök röpítettek a levegőbe. A bolgárok kettőzött erővel támadtak s már égett a város, mikor az első ezred bevonult a várba. A polgárság eszeveszetten menekült, mert egész utcasorok lángban állottak.

Szofiaból jelentik: A főhadiszálláson minden állam haditudósítójának megengedték, hogy Drinápoly elé menjenek. A haditudósítók Musztafapaszából fognak elutazni különvonaton a főhadiszállás tagjaival együtt.

Sükri pasa sorsa.

London: A Central News tudósítója jelenti: Sükri pasa a vár eleste után önmagát és embereit a levegőbe röpítette.

Berlinből jelentik: Sükri pasa már nem élt, mikor a bolgárok bevonultak Drinápolyba. Amint ugyanis az első gyalogos csapatok a várba értek, Sükri pasa a levegőbe röpítette a vár arzenálját s maga is ott halt meg vezérkarával együtt.

Szofiaból jelentik: A Magyar Távirati Iroda este hat órákor a következő távirati jelentést kapta: A bolgárok Drinápolyt bevették. Sükri pasa délután két órákor megadta magát Ivanoff tábornoknak.

Szofia: Sükri pasa délután két órákor megadta magát Ivanoff bolgár tábornoknak egész vezérkarával együtt.

Szofia: Már a délelőtti órákban elterjedt az a hír, hogy Drinápoly elesett, azonban ezt nemsokára hivatalosan megcáfolták és jelentették, hogy még heves küzdelem folyik s Sükri pasa hősiességgel védi a várat. Ennek dacára a végleges eredmény iránt senkinek sem lehetett kétsége s tudták, hogy csak órák kérdése Drinápoly elese, miután Sükri pasa maga sem számított már a délelőtti folyamán nagyobb ellentállásra. Ezt az a körülmény mutatja, hogy még a reggeli órákban az összes löpor és élelmiszer raktárakat, valamint az arzenált a levegőbe röpítette. Nagyon rossz néven veszik Sükri pasától, hogy a város középületeit és a nagy kórházat is felgyújtotta. Hír szerint még az éjszaka folyamán légtérbe röpítette az Arda folyón keresztül vezető nagy vasúti hidat is.

Drinápoly elestének ünneplése.

Szofia: Drinápoly bevételét huszonegy ágyúlövés adta a lakosság tudtára. Az egész városban óriási a lelkesedés. Ivanoff tábornok sürgőnyileg értesítette Savov generalissimust, hogy Sükri pasa és egész vezérkara megadta magát. Ivanoff kinevezett egy városi parancsnokot, aki a mai nap folyamán gondoskodott a rend fenntartásáról. Holnap Ivanoff tábornok ünnepélyesen bevonul Drinápolyba. Az egész országban holnap istentiszteleteket fognak tartani. Ferdinánd király, Boris trónörökös és Cirill herceg kíséretében ma Drinápolyba utazott.

Pétervár: A Duma mai ülésén jelen volt Danev dr., a bolgár szobranjs elnöke s a pétervári bolgár követ is. Épen a karzaton tartózkodtak, midőn távirat érkezett Drinápoly elestéről. A Duma képviselői felállottak és percekig lelkesen ünneplték Danevet s a bolgár követet. Ezután a Duma elnöke hozzájuk ment, megölelte és bevitte őket az elnöki irodába, ahol a képviselők is megjelentek s elénekeltek a bolgár és az orosz himnuszot. A Duma képviselői közt levő orosz papok ezután hálaadó istentiszteletet tartottak.

Döntő ütközet Csataldzsánál.

Konstantinápoly: A bolgároknak vasárnap Csataldzsánál megkezdett offenzívája ugylászik *döntő ütközetté fejlődik át.* San Stefanóban hétfőn egészen estig szakadatlan égyuzás hallatszott. Tegnap is az egész vonalon dühöngött a harc. Hétfőn három hadosztály Enver bégnek a parancsnoksága alatt San-Stefanóból Csataldzsába és Derkosba ment, ahova több gyalogsággal, tüzéséggel és lovassággal megrakott szállítóhajót is küldtek. A bolgárok főtámadása Kanikőj ellen irányul. A törökök állásaikat rendkívül szívósan védik. Tegnap a 10. és 12. hadosztály is beavatkozott a harcba. A bolgárok a centrumban hatvanezer emberrel támadták meg a török hadállásokat, de visszaverték őket és 800 halottat hagytak a csatatéren. A bolgárok erre északnak fordultak. A csata eddig eldöntetlen és előre láthatólag ma nem fog befejeződni. Tegnap Makrikőjből nagy tartaléksereg ment Csataldzsába.

Az ostrom története.

Szofia, március 26. November közepén kezdték meg a bolgárok Drinápoly ostromát. Heteken keresztül kétségbeesett erőfeszítésekkel igyekeztek hatalmukba keríteni a várat, de Drinápoly egyrészt kitűnően, a legmodernebbül volt felszerelve, másrészt Sükri pasa elsőrangú stratégiának bizonyult. A bolgárok minden támadását visszaverte. A bolgár fővezérlet ekkor elhatározta, hogy a várat megkerüli, körülzárja és tovább vonul. December elején már a szerbek segítségét kérték, mert egymagukban nem boldogultak Drinápolylyal. A megerősített haderőnek azután sikerült a *drinápolyi pályaudvart és a városnak a Marica folyón túl fekvő részeit elfoglalnia.* — A további stratagéma az volt, hogy a bolgárok keletről és északról, a szerbek pedig nyugatról és délről folytatták az ostromot. A londoni béketárgyalások idején a szövetségesek nagyszépen megerősítették pozíciójukat, a drinápolyiak azonban ugyszólván semmit sem javíthattak a megrongált erődítésekben, mert egyrészt municiójuk nem volt, másrészt tökéletesen el voltak vágva a török hadaktól. Sükri pasa mindennek dacára sorra küldte a szikratáviratokat Konstantinápolyba és hírtl adta kormányának, hogy *ő és serege mindhaláláig kitart még akkor is, ha a kormány átengedi Drinápolyt a szövetségeseknek.* A béketárgyalásokon a legtöbb szó Drinápolyról esett, mert a szövetségesek, akiknek már eddig is temérdek pénzbe és vérbe került Drinápoly és mert stratégiai szempontból roppantul fontos, hallani sem akartak békekötésről addig, míg Drinápolyt át nem adják. A konstantinápolyi államcsíny után Enver bej fel akarta szabadítani az ostromolt várat, csapatokat szállított partra Rodostóban, de ezek a csapatok nem tudták áttörni a szövetségesek hadállásait. Drinápolyból is többször kirohantak a törökök, de nekik sem sikerült kivágniok magukat az ellenséges gyűrűből. Bann a városban kitűtött az éhínség, Sükri pasa katonái hetek óta khuson és hulladékokon éltek, harci elszántságukat azonban ez nem csökkentette.

A szövetségesek egy héttel ezelőtt kezdték meg az intenzív ostromot. A bolgárok és a szerbek a legkétségbeesettebb harcra szánták magukat. A főparancsnokságot Szavov generális vette át. Ugyszólván lépésről-lépésre vettek meg minden pozíciót drága ember- és lövedék-áldozatok árán. Az általános ostrom *vasárnap éjjel után egy órakor kezdődött.* Az ágyútegek pusztító tüzelést kezdtek az előművek ellen. Az ostromlótak kétségbeesetten válaszoltak, de tüzelésükön meglátszott, hogy hadiszerkészletük fogytán van. Három órai bombázás után a keleti oldalon operáló csapatok rohamlépésben, szuronysegeve nyomultak előre. A török helyőrség elkeseredetten ellenállt, de vissza kellett vonulnia. Reggel

befejeződött az általános ostrom első része s a csapatok pihenőt tartottak. A bolgárok óriási veszteségeik dacára is csak a keleti oldalon tudtak sikert elérni. A török tüzéség fényesen operált, azonban két erődött a keleti oldalon kénytelenek voltak feladni. Ezeket a bolgárok megszállták.

Ma hajnalra a 23. számú Sípkaalagezrednek sikerült behatolnia a városba. A török katonák kétségbeesett módon védekeztek, minden utcasaroknál új meg új vérfürdő kezdődött, a szörnyű utcai harc azonban már nem segített. Sükri pasa és oroszlaniszvü katonái már nem tudták megmenteni Drinápolyt. Ekkor a török katonák hősie, megrendítő önfeláldozással a halálba menekültek a megadás szégyene elől; a löporos tornyokba vették magukat és légberöpitették a tornyokat, magukkal együtt. Ez a hősie öngyilkosság volt öt hónapi rettenetes ostrom után a török sereg utolsó haditénye.

A felgyújtott fatelep.**(Letartóztatott fakereskedő.)***Saját tudósítónk telefonjelentése.*

Budapest, március 26.

Suhov Emánuelnek a Dévai ut 15. szám alatt lévő fatelepe tegnap délelőtt kigyuladt. A tüzet azonban idejében észrevették és még mielőtt nagyobb tűz származhatott volna, eloltották. Tegnap délután tartották meg a fatelepen a tűzvizsgálatot és ez alkalommal megállapították, hogy gyújtogatás történt.

A tűzvizsgáló bizottság ugyanis a fatelepen hét helyen fölprított puhafadarabokat talált halomra rakva, amelyek petrolummal voltak leöntve és mindegyik kis farakásban egy fagygyugyertya volt. Ezenkívül több helyen kóccal, fonállal megtömött és petrolummal leöntött papiroszomagt találtak. A tűz egyszerre hét helyen keletkezett és csak annak tulajdonítható, hogy nagyobb veszedelem nem történt, hogy a fatelep mellett szolgálatot teljesítő rendőrszem nyomban észrevette a tüzet és értesítette a tűzoltókat. Mindezekből a körülményekből arra következtet a tűzvizsgáló bizottság, hogy a fatelepet felgyújtották.

Ennek a megállapítása után Ecker Ádám rendőrfogalmazó megindította a nyomozást és több tanut hallgatott ki. A tanuvallomások alapján ma reggel bevitték a főkapitányságra a fatelep tulajdonosát, *Suhov* Emánuelt és sógorát, *Weinberger* Mórt. A fatelep ismerője ugyanis azt állítja, hogy egy esztendő óta az üzlet rosszul ment. Kovács János telepőr elmondotta, hogy néhány nappal ezelőtt látta Weinbergert, a mint nagyobb hasábfát vágott fel apró darabokra. Kovács Jánosné, a telepőr felesége is azt vallotta, hogy Weinberger néhány nappal ezelőtt furt, faragott, rakogatott a telepen és amikor ő fölajánlotta szolgálatait, elkergette. Dénes Mihály bogvár ugyanezt vallotta.

A telepen piroafejű gyújtószálakat találtak elszórva és agyanilyen gyújtószálak voltak Weinbergernek a zsebében is. A tűz helyén a földön lábnyomok voltak, amelyekről a rendőrség gipszöntést készített.

Weinberger elmondotta, hogy azon az éjjelen, amikor a tűz támadt a fatelepen, az Európa szállóban tartózkodott, másnap pedig egy kisúváros-utcai borbélyműhelyben kártyázott. A fatelep régebben az ő tulajdona volt.

A rendőrség ma délután két órakor ismét kihallgatta Weinbergert és Suhót. Suhó tisztázta magát s így szabadon bocsátották, Weinbergert azonban kihallgatás után a rendőrség letartóztatta. Mindkettőjük ellen megindították az eljárást.

Nachtnébel Gyula ajándéka a városnak.**(Mundi bácsi kétezzer kötetes könyvtára a kulturpalotában.)**— *Az Aradi Közlöny tudósítójától.* —

Arad, március 26.

Az aradi nyilvános és a nagy közönség használatára szánt közművelődési források száma ismét gyarapodott. Arad város közönségének legjobbjai igyekeznek a kulturpalota belső értékét növelni és a közművelődés házában felhalmozott kincsek, gyűjtemények és könyvtár tökéletesítését segítik azok az előkelő aradi családok, akik hosszú évtizedeken át hasznos munkával, nevüknek fényével, életük tevékenységével növelték a tiszteletet maguk iránt és növelték a város jó hírét az ország előtt.

Ilyen örökké élő emlékü polgára a városnak néhai Nachtnébel Ödön, a legbölcsebb magyarok egyike, aki még életében megörökítette nevét kartársai szívében. A vármegye patriarchája klasszikus műveltségű férfin volt, aki nemcsak mint jogász emelkedett szaktársai fölé, hanem mint nagy műveltségű, nagy olvasottságu és minden szépeért rajongó ember is példányképe volt a finom lelkű, irodalmat és művészetet becsülő magyar urnak. Nagyszerű könyvtára bizonyítja az elmondottak igazságát.

Ez a könyvgyűjtemény most *Nachtnébel* Gyula vármegyei árvaszéki elnök nobilitása folytán a város közönségének közkincsévé válik. Az elnök örökölte a könyvtárt, mely rendezve és ép-ségben tartva, szekrényekbe őrszegyűjtve kétezzer művet ölel fel és több ország tudományos valamint szépirodalmi munkáiból áll. Nachtnébel kijelentette *Varjassy* Árpád kir. tanácsos előtt, hogy most teljesíti régebbi ígését és a gyűjteményt átadja a kulturpalotának, ahol külön szekrényekbe az adományozó nevének megjelölésével és a Nachtnébel család címerének feltüntetésével mellett őrsik majd. A nagy olvasó teremben helyezik el a teljesen önálló, egészet alkotó könyvtárt, hogy minden ott megforduló lássa, milyen nemes szenvedélyi voltak azoknak az elődöknek, akik a közönséggel szemben tartozó kötelességeiket úgy rótták le, mint a feledhetetlen és áldott emlékü *Mundi bácsi*.

A ma még ismeretlen értékű nagyszerű családi ajándékon kívül az állam is nagybecsű gyűjteménnyel emeli a kulturpalota jelentőségét és tudományos hivatását. Ismeretes, hogy *Ábray* Lajos nyugalmazott kereskedelmi iskolai főigazgatónak európai híré és szakkörök véleménye szerint páratlan szépségű érem gyűjteménye van, melyet megvételre már fölajánlotta a városnak. Az Árpádbázi királyok legritkábban előforduló pénzétől egész az Erdélyi fejedelemség alig ismert érméig minden meg van ebben a kincstárban, melyet most a könyvtárak és muzeumok főfelügyelőse ajánlatára a kultuszminiszterium megbecsültet és megvizsgáltat és ha meg tud egyezni a tulajdonossal meg is vásárol az aradi muzeum részére. A nemzeti muzeum egyik szakértője, Harsányi Gyula a napokban Aradra érkezik és megsejleli a gyűjteményt.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Csütörtök: *A tolvaj*, színmű. G. Kertész Ella és Góth Sándor vendégfelléptével. (B. bérlet-szünet.)

Péntek: *A kém*, dráma. G. Kertész Ella és Góth Sándor vendégfelléptével. C. bérlet-szünet.)

Szombat: *Az ingovány*, színmű. G. Kertész Ella és Góth Sándor vendégfelléptével. (A. bérlet-szünet.)

Vasárnap: *Este: Bent az erdőn*, Garvay Andor drámája. Itt először, B. bérlet.)

A kis barátó.

(Operett 3 felvonásban. A szövegét Willner és Bodanszky, a zenét Strausz Oszkár írta. Bemutatták az Aradi Nemzeti Színházban március 24-ikén.)

Az operetről sokan azt hiszik, hogy az nem egyéb sok ostoba léhasággal felhígított zeneszámoknál. Ha Willner és Bodanszky urakon állana, ők akár fősköt is tehetnének arra, hogy ez az álláspont azonos az övékkel. Ez a két ötletszegény bécsi ur igazán nagyon silány librettókat gyárt, amelyekben dühöng az a bizonyos bécsi humor, amitől kitűnően el lehet szomorodni. A *kis barátó* szövegével sem tagadták meg magukat s egy szentimentális, de egyébként nagyon gyatra librettóval nyomorították meg a Varázskeringő szerzőjének zenéjét. Az első felvonás után rögtön nyilvánvalóvá lesz, hogy legfőbb ideje volna a szellemi szegényház felállításának, mert hallottunk már, sok nagyon jó első felvonást, de ilyen rosszat ritkán. A második felvonás nem kárpótol az elsőért, a harmadik pedig nem teszi jobba az előzményeket. Ilyen a *Kis barátó* librettója.

A zene elég kedves és dallamos, de a Varázskeringő buja muzsikájához képest nagyon is másodrendű. Itt ott visszakaptuk a Varázskeringő néhány taktusát, kaptunk egy kedves valcert, de a gyenge librettóhoz legalább invenciózusabb muzsika kellett volna, több melódia, vagy több zenei mélység.

Hogy az alapjában véve unalmas darabot a közönség elég kedvezően fogadta, az kizárólag a kitűnő előadás érdeme. *Kállai Jolán* pompás éneke és díszkrét játéka mellett *Diósi Nusi* tisztekedvessége, feltűnően szép toalettjei, kecses tánc és sok pajkossága a közönséget a legkedvezőbb fogadtatásra hangolták. *Győző*, mint rendesen, most is tekintélyes részt kért a sikerből s *Várnai*, ez a mindenre használható művész, sikerült mókáival valósággal falrengető kacagásokat idézett fel. Jellemzésül csak annyit, hogy a második felvonásban egy duettjükkel olyan tapsvihart értek el, aminőt csak primadonnák szoktak kapni, azok is nagy ritkán. Úgyes volt kisebb szerepben *Nógrádi Malvin*, *Hajdutska*, *Balázs*, *Huszar* és *Herold* pedig legjobb tudásukkal járultak hozzá a bemutató sikeréhez. (kq.)

* A színházvezető közlései. Góthék Aradon.

Az aradi színház, egyben az aradi közönségnek örömtünnetet jelent az mindannyiszor, valahányszor a Góth-pár vendég szerepel Aradon. Az illusztris művészpár, a Vigszínház erős gárdájának legerősebb oszlopait az aradi közönség mindenkor tüntető szeretettel fogadta s Góthék is mindig örömmel jöttek le Aradra, hogy bemutatják ennek a megértő, lelkes közönségnek művészi fejlődésük újabb határköveit. Három napra jön le Aradra Góth Sándor és felesége, Kertész Ella, három csodás szereppel. Csütörtökön kezdi meg vendégjátékát Aradon az illusztris művészpár s első estén Bernstein Henrynek drámai hatásában páratlanul álló darabjában, *A tolvaj*-ban lépnek fel Góthék, akik ebben a szerepben nemcsak a Vigszínházban, hanem itt Aradon is már nagy és feledhetetlen sikereket értek el. — Góthék mellett a főbb szerepeit *A tolvaj*-nak Novák Irén, Várnay, Keszler dr. és Delli játsszák. — Pénteken Kistaemakers gyönyörű drámájában, a *Kém*-ben, szombaton pedig az *Ingovány*-ban lépnek fel Góthék. Mind a három előadás randes helyárad mellett, bérlet-szünetben lesz. — *Bent az erdőn*. Rendkívül érdekes és művészi

szemponiból is jelentős eseménye lesz az aradi színháznak vasárnap este. Ekkor kerül ugyanis bemutatásra Garvay Andornak, az új magyar drámaírás egyik nagyerejű tagjának drámája, a *Bent az erdőn*. A gyönyörű drámai líkítésű mese, a csodás technikával megrázó erővel megalkotott jelenetek mind valóban kiváló munkává avatják fel ezt a darabot. A vasárnapi bemutató előadásnak külön érdekessége lesz az, hogy az előadáson résztvesz a szerzőn, Garvay Andoron kívül Faludi Miklós, a Vigszínház igazgatója is. A darabot ugyanis a Vigszínház április havára műsorra tűzte ki s most a dráma hatását akarja a Vigszínház igazgatósága itt Aradon konstatálni. A *Bent az erdőn* t a társulat drámai ensemblejének négy legkiválóbb tagja már napok óta próbálja Keszler dr. rendezésében. — *Éva vasárnap délután*. Az idei szezonban a legnagyobb sikert tudvalevőleg Lehár Évája érte el; a színház igazgatósága most ezt a gyönyörű operettet a délutáni közönségnek is be akarja mutatni s ezért az Évát vasárnap délutánra műsorra tűzte ki.

* **Polgár Sándor jubileuma.** Az aradi színház egyik legmunkásabb, talentumos tagja, Polgár Sándor színészkedésének harmincöt éves jubileumát ünnepli meg a közel jövőben. A jubileumi ünnepség április 5-én este fog lefolyni a színházban. Polgár Sándort, a vidéki színházaknak ezt az erős oszlopát, az aradi színház tizenöt éves kérésztől az igilis, ambiciózus tagját méltóképpen fogják ünnepelni. Kalmán Imre gyönyörű operettjeinek, a Cigányprimás premierjének keretében. Megalakult a jubileumi ünnepséget rendező bizottság is, a rendezőbizottság elnöke Varjassy Lajos polgármester. A jubileum védnökei pedig Urbán Iván báró főispán, Dálnoki Nagy Lajos alispán és Andrányi Károly báró. A rendezőbizottság nagy apparátussal dolgozik, hogy Polgár jubileumi ünnepsége minél fényesebb és egyszerűbb legyen.

* **Sebők Pataky kiállítás.** A polgári műiskola dísztermében levő szobor és képművészet iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult meg s az ünnepek alatt különösen sokan látogatták. Szobor (buste) rendelésen kívül a következő képek keltek el: *Panoráma előtt* vízfestmény. *Lóvásártér* vízfestmény. *Dombon*, vízfestmény. *Kora tavasz*, vízfestmény. *Szepeesi utca*, vízfestmény. *Napsütött utca*, olajfestmény. *Téglaverőhely*, olajfestmény. A kiállításra, amely vasárnapig marad nyitva, felhívjuk a közönség érdeklődő figyelmét.

* **Psylander esték az Apolló színházban.** (A születésnapi ajándék premierje.) Amióta Asta Nielsen férjhez ment, azóta Psylander a Norvég filmgyár starja. A neve epügy fogalomná vált, mint egykor Asta Nielsené. Psylander fellépte ma táblás házat jelent a mozi-színházaknak. Úgy lát-szik ez a helyes érzék vezette az Apolló színház igazgatóságát is arra az elhatározásra, hogy Psylander estéket rendezzen. Ezekkel az estékkel a közönség is jól jár és a színház is. A publikumnak elsőrangú művészi élvezetben van része, a színház direktója pedig megtalálja a számadásait, dacára annak a horribilis kiadásoknak, amelyeket a Nordisk drámák igényelnek. Ezeket állapítottuk meg ma, az első Psylander est után. Zsufolt nézőtér gyönyörködött a legújabb Nordisk darab nívós premierjében. Igazi premier hangulat töltötte be az Apolló színházat. A vászonlapon egymást követték a lebilincselő, mecsodálni való jelenetek. „A születésnapi ajándék” igazi Nordisk-mozikép. A cselekmény becsületes írói munka, amely nem a mozidramák sablonján épült fel, hanem sok benne az egyéniség s az eredetiség.

* **A titok.** (Psylander esték az Urániában.) A Titokhoz hasonló szép kép már rég nem szerepelt aradi mozgósínház programján. Psylander művésze javát adja kitűnő szerepében. Egy elektrótechnikust játszik, akit szerelmese egy bankigazgató kedvéért kikoszorúz. A leánynak gyermeke is születik a bankigazgatótól, akit azonban időközben sikasztás miatt bírónőre ítélik. Két év múlva újra összetalálkozik a leány Bange technikussal, aki egy találmánya révén vagyont szerez. Bange (Psylander) újból megkéri a gyönyörű leányt, aki most már igent mond. A fiatal asszony imádja urát, de házaselete még sem boldog, mert a házaspár, amelyhez gyermekét adta, zsarolási kísérletekkel zavarja nyugalmát. A férj végül is véletlenül rájön a titokra s elmegy, hogy a gyermeket elvegye a zsarolóktól. A kis leányt a padlásra rejtik előle s a csöpség ki-mászva az ablakon legurul a háztetőn. Az eresz szélén akad meg rubájánál fogva s ott lóg ég és föld között. A kínos pillanatban a férj hirtelen elhatározással ledobja kabátját s az életveszélyes

uton utána mászik a gyermeknek. Megmenti a gyönyörű gyermeket s boldogan veszi magához megbocsátva mindent feleségének. A kép még csak ma és holnap marad műsoron. 175

* **Az új helységnévtár megjelent.** Tartalmazza a helységek mellé jegyezve a megyék, a lakosság lélekszámának és egyéb fontos adatoknak megjelölését. Nélkülözhetetlen irodák és vállalatok részére. Kapható Kerpel könyvkereskedésében.

* **Könyv- és zeneműkölcsonzó Kerpelel.**

Ezrek halála a szélviharban.

— A romboló amerikai orkán. —

Távirati tudósítás.

Arad, március 26.

Az a rettenetes orkán, amelynek első pusztításairól a husvéti ünnepek alatt érkezett hír, még mindig isenitéletet tart Észak Amerikán. Ezekben lehet számolni a halottakat és tizezrekben a hajléktalanokat. A tornádó városokat rombol össze, tengerettké dagasztja a folyamokat. Mindenütt rettenetes fejtelenség és az orkán közvetett hatással megnyilatkoznak a kevéssé sújtott helyeken is. A gyárakat ugyanis mindent bezerék, a munkásnyomor máris felér egy újabb katasztrófával. A tornádó pusztításairól ma a következő hírek érkeztek:

Springfield, március 26. A daytoni polgármester jelentése szerint a katasztrófa következtében körülbelül ötezer ember vesztette életét. Harmincezer ember hajléktalanná vált.

Newyork, március 26. Ohióból és Indiánából pusztító aradásokat jelentenek. Attól tartanak, hogy igen sok ember életét vesztette. Daytonban, amelynek az utcáin a víz több méter magasságban áll, már negyven holttestet szedtek össze.

Youngtown (Ohio), március 26. A gyárak bezárása következtében huszonezer embernek nincs munkája. Több községben a víz elsodorta a vasúti hidakat. A ohioi Delavareban kétszáz lakóházat elsodort az árriz.

Newyork, március 26. A tornádó halottainak száma legalább háromszáz. A sebesültek száma meghaladja a hétszázat. Ezerkétszáz épület rombadótt. Az anyagi kár csak Omahában mintegy tizenkét millió dollár.

A romokon szivettéppó jelenetek játszódtak le. Számos veszedelmesen sebesült személyazonosságát még nem lehet megállapítani. A kórházak zsúfolva vannak. Szövetségi csapatok és polgárőrség járják a romokon és kutatnak halottak és sebesültek után. Ez március 15-ike óta a hatodik orkán volt.

Newyork, március 26. Omahának negyven városa részint rombadótt, részint lángban áll. A forgószél mindent elsöpört, a mit utjában talált. A telefonközpont, a melyben százhatvenöt telefonkezelő volt, részben összeomlott. Számos leány halt meg, vagy megsebesült. A Szent Kereszt kolostor teljesen megsemmisült. Egy zsufolt mozgósínházat a vihar elsöpört. A romok százakat ütöttek agyon. A gyermekórház a banlövőkkel, több száz gyermekkel együtt a vihar martaléka lett. A gyermekek nagyobb része meghalt. A villamos művek erősen megsérültek, úgy hogy az egész város sötétben maradt. A tornádót felhőszakadáshoz hasonló eső kísérte. Omahába már csapatok érkeztek, hogy a fosztogatókat megakadályozza. A Misszurin átvezető vas-hid leszakadt. Az omahai halottak száma legalább kétszáz. A forgószél más városokban is nagy pusztításokat okozott. Az Atlanti Óceánon is szörnyű vihar dühöngött. A Texasz gőzös, amely Krisztiániból utban volt a Golf öböl felé, annyira megrongálódott, hogy negyvenhárom utasát nyílt tengeren kellett átszállítani a Skandináv-Amerika vonal Tietgen nevű hajójára.

Szathmáry Gyula

1850 - 1913.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 26.

Szathmáry Gyula, Aradmegye nyugalmazott alispánja, az Aradi Nyomda Részvénytársaság igazgatósági tagja, aki húsvét vasárnapja óta súlyos betegen feküdt lakásán, ma éjjel háromnegyed kettőkor meghalt. A joviális öreg urat, akit Aradon mindenki ismert és szeretett, vasárnap délelőtt a minorta templom előtt agyszélhűdés érte. Hozzá tartozói kocsi a lakására szállították, ahol a leg gondosabb ápolásban részesítik és felgyógyulásához reményt is fűznek, bár állapota rendkívül súlyos volt az első perctől kezdve.

A nyugalmazott alispán a húsvéti ünnepekre vendégeket kapott s azokat kísérté vasárnap délelőtt, amikor a szerencsétlenség történt, a templomba. Az öreg ur, mint a Katolikus Kör tevékeny tagja, részt vett a szombat délutáni felmadási körmenetben s ennek izgalmait kimerítették. Már vasárnap reggel is rosszul érezte magát, rosszul élete percről-percre rőtt, a templom előtt pedig már arról panaszkodott, hogy lábai elzsibbadtak, nem tud tovább menni. Hozzá tartozói azonnal kocsi ra ültették s lakására szállították. Betegágyánál rögtön megjelentek házi orvosai, Paretz Gyula dr. és Posgay István, akik konstatálták, hogy a nyugalmazott alispánt, aki idő közben elvesztette eszméletét, agyszélhűdés érte. Megállapították azt is az orvosok, hogy agyvérzése van s így az operatív beavatkozás lehetetlennek bizonyult. Szathmáry Gyula vasárnap óta nem nyerte vissza eszméletét, táplálékot nem vett magához, állapota igen válságos, úgy, hogy reményt a felgyógyulásra csak szívós természete és szervezetének nagy ellentálló ereje nyújtott. Ez a remény sajnos, nem vált valóra. A nagybeteg nyugalmazott alispán a három nap alatt egyszer sem tért magához és hosszú, eszméletlen szenvedés után késő éjjel, kevéssel háromnegyed kettő után leánya, Ferenczy Tibor dr. debreceni ügyész felesége karjai között jobblétre szenderült.

A szerencsétlenség mély megdöbbenést keltezt az egész városban s a megyében s mindenütt az igaz részvét érzését váltotta ki. Szathmáry úgy Aradon, mint a megyében rendkívüli népszerűségnek örvendett, mert a szó legnemesebb értelmében a munka embere volt. Évek hosszú során keresztül fáradhatatlanul dolgozott a város és megye érdekében s közhasznú tevékenységét akkor sem hagyta abba, amikor előkelő pozíciójából nyugalomba vonult vissza. Még a legutóbbi időben is részt vett a megyei törvényhatósági és közigazgatási bizottsági üléseken s nagy szeretettel és lelkesedéssel szentelte idejét a köz ügyeinek.

Az elhunyt életrajza a következő: Szathmáry Gyula született Ó Fazekas Varsádon 1850. május 22-én. Atyja Szathmáry Károly, községi jegyző volt. A középiskoláit Aradon, a jogot pedig a budapesti egyetemen végezte, ugyanott nyerte el az ügyvédi diplomát és közszolgálatba 1872. január 2-ával lépett, amikor is Aradvármegye aljegyzőjévé választották meg, 1875. április havában ugyanott főjegyzőjévé választották, 1890. január 1-én pedig alispánja lett Aradmegyének. Egészen hivatalának és közszolgálatának élt, 20 éves közszolgálatát alatt a törvények végrehajtása körül tevékenyen közreműködött s az alkotott helyhatósági szabályrendeletet, kiönlően pedig a közegészségnek az 1871: XVIII. és 1886. XXII. t. c. alapján eszközölt szervezkedése, valamint a törvényhatóságokról szóló 1886. XXI. t. c. által igényelt új szabályrendeletek, köztük a községi pénztár keze-

lés és számvitel rendezése, valamint a vármegyei pénztári kezelés és számvitel szabályozása s legújabbban a közutakról és városokról szóló 1890. I. t. cz. fozanatosítása körül tevékeny része volt. Csaknem, de biztosan, zejtalanul, feltűnés nélkül működött a reá ruházott közigazgatás vezetésében s annak minden tekintetben megfelelni igyekezett. A magyar közigazgatási intézmény terén mintaképe volt az igaz becsületes munkásságnak. 1895-ben ő felsége a megye körül szerzett hervadhatatlan érdemeiért a királyi tanácsosi címmel tüntette ki.

Alispáni állásától 1899. június 3-án tartott megyei közgyűlésen vált meg. A Krivány ügy előzte meg a puritán jellemű és erősen önértékes alispán visszavonulását, aki lemondó kérvényében a szenzációs bűnügy izgalmaitól meg rongált egészségére hivatkozva kérte nyugdíjazását, amit a vármegye törvényhatósága nagyra becsülése és tisztelete jegyzőkönyvébe iktatásával teljesített. Örökbe Dálnoki Nagy Lajos dr. jelenlegi alispán lépett.

A közbivaltól visszavonulva Boros Benitári házában ügyvédi irodát nyitott és ott élt csendes, nyugalmas, de minden köügy iránt érdeklődő életet. Tevékeny részt vett a megyei közéletben kívül Arad gazdasági és pénzügyi életében is. Évek óta elnöke volt az Aradmegyei Takarékpénztárnak, amelynek közgyűléseit — az ideit is — ő vezette ismert körültekintő moderában.

Helyet foglalt a nyugalmazott alispán ezen kívül az Arad csanádi gazdasági takarékpénztár választmányában, az Aradi Nyomda részvénytársaság igazgatóságában. Az Aradi Autonóm Katolikus Körnek éveken keresztül elnöke volt a megboldogult évi csak a múlt évben mondott le belső okok miatt erről a tisztről, amelyben épen úgy, mint minden szereplésében megnyerte a vele együtt működők szeretetét és becsülését.

A megyei közigazgatási bizottságban, melynek rendes és legszorgalmasabb tagja volt, még ma is döntő sulya volt szavának. Nagy közigazgatási gyakorlata és tudása épen a legbonyolultabb kérdésekben adott helyes utmutatást a bizottságnak.

Halálát egész Arad város és Aradmegye gyászolja. Temetése iránt a késő éjjeli órában még nem történthetett intézkedés.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Jakabffy Iván a fogházban. Megirtuk annak idején, hogy Jakabffy Ivánt a szegedi ügyészség köröző levele alapján Bécsben letartóztatták. Jakabffy Iván Amerikába szart kiszökní, hogy megmenekedjék attól az egy esztendei börtöntől, amit a szegedi törvényszék családért szabott ki reá. Szökése azonban nem sikerült, Bécsben egy hónappal ezelőtt fölismerete egy ott élő magyar pincér, aki tudta az újságokból, hogy körözik a volt gvallért és a hatóság tudomására hozta tartózkodási helyét. Pár nap alatt viszont látta Jakabffy Iván Szegedre és a királyi ügyészség fogházát, ahol már két hónapot a múlt év telén kitöltött mint vizsgálói fogoly a reája kiszabott tizenkét hónapból... A hátralevő tíz hónap letöltésére bevonult tehát a szegedi Csillagbörtönbe. A törvény értelmében ugyanis a börtönben kellett volna kitöltenie a büntetést és nem a fogházban. Jakabffy Iván azonban különös kegy folytán megkapta azt a kedvezményt, hogy a Széchenyi-téri fiókfogházban tölti le büntetését. Ugy mondják az ügyészségen, hogy az igazságügyminiszter adta meg neki ezt a kedvezményt orvosi bizonyítvány alapján. Mivel pedig intelligensebb ember: nem igen fogok a fogházban sem szolgai munkára, a fiókfogházban levő irtadába osztották őt be, ahol írásbeli munkákat vé-

gez. Ezidőzerint is ott van Jakabffy Iván és szép, kalligrafikus betűkkel másol aktákat, vádiratokat, unalmas ügyészségi végzéseket.

— Nagy kedvvel dolgozik, s a legszorgalmasabb — mondják az ügyészségen. — Szabad óráiban pedig az angol nyelvet tanulja, mert mint mondja, a büntetés kitöltése után kimegy Amerikába.

§ Helyreigazítás. Meggyőződünk arról, hogy Apor Elek urról mult évi december hó 3-iki és azt követő számainkban irt közleményünk tartalmát hiteles adatok megcáfolják, konstatáltuk, hogy az általunk megirtak egyáltalában nem fedik a valóságot, sajnáljuk, hogy — adataink tekintetében megtévesztetvén — az alapítvány hírek terjesztéséhez — a közlemény leadásával és alappal nem bíró kifejezések használásával is — hozzájárultunk és kötelességünknek tartjuk az ok nélküli meghurcolt uri embernek ezzel a beismerésünkkel elégtételt adni és őt ezután is rehabilitálni.

A nagyhatalmak békét kívánnak Albániában.

(Demarche Szkutari ostroma miatt. — Elvonulhatnak az idegenek.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, március 26.

A hatalmak együttes lépéseket fognak tenni Belgrádban és Cetinjében, melyekkel a szerb és montenegrói kormányoknak nemcsak azt fogják tudtára adni, hogy Albánia határait illetőleg véglegesen megegyeztek, de egyben fel fogják szólítani a kormányokat, hogy az ellenségeskedéseket Szkutarinál szüntessék be és a szerb és montenegrói csapatokat a lehető legrövidebb idő alatt vonják ki Albániából. Teljesen megbízható forrásból jelentik, hogy az orosz követ kivételével valamennyi követ megkapta már a felhatalmazást erre a demarsra.

Azt, hogy Esszad pasa a Montenegró parlamentarijének azt a választ adta, hogy nincs abban a helyzetben, hogy az idegen lakosság elvonulását megengedhesse, a cetinjei kormány a montenegrói osztrák-magyar követtel is közölte. A montenegrói kormány ezzel egyidejűleg kilátásba helyezte, hogy a legrövidebb idő alatt határozni fog követendő magatartásáról és ezt a monarchiával azonnal közölni fogja. Montenegrónak ettől a válaszáig függ most, hogy az osztrák-magyar monarchia Szkutari és az Albán-kérdést illetőleg milyen további lépéseket fog tenni.

Békeremények.

Belgrád: A szövetséges balkáni államok között megegyezés jött létre, hogy elfogadják a nagyhatalmak békefeltételeit. Isteni politikai körök bizonyosra veszik, hogy a jövő héten megszűnik a békekötés. Szerbia és Bulgária között azonban legkevésbé sem javult a viszony.

Esszad pasa és az idegenek.

Cetinje, március 26. Hivatalos montenegrói forrásból jelentik: Miután a nagyhatalmak képviselői a montenegrói kormánynál közös lépést tettek abból a célból, hogy Szkutari város nem harcoló lakosságának megengedjék a város elhagyását, Daniló trónörökös főparancsnok levelet küldött egy követtel Esszad pasának, akivel közli, hogy a király a nem kombattans lakoságnak szabad elvonulást enged ötven órán belül. Esszad pasa levélben köszönetet mondott a nemeslelkűségért, de kijelentette, hogy az ajánlatot nem fogadhatja el, mert kormányától erre nincs fölhatalmazva.

Cetinje: Kedden reggel, parlamentair ment Szkutariba Esszad pasához, azzal az értesítéssel, hogy a montenegrói kormány megengedi, hogy a polgári lakosság elvonuljon. A város bombázását vasárnap beszüntették és csak akkor fogják újból megkezdeni, amikor a polgári lakosság elvonulásának a kérdése rendezve lesz.

Cetinje: Megerősítik azt a hírt, hogy Haszsan Riza bég már nincs életben. A bégét oroszva lelőtték.

A monarchia és Olaszország segítőhajói.

Trieszt: Tegnap este hat órakor elindult a Matiekovits nevű Lloyd gőzös San Giovanni di Medua és Antivári felé, bőséges segítséggel Szkutari polgári lakosságának. A gőzösn szikratávíró-állomást is rendeztek be. Az indulás előtt orvosok mentek a fedélzetre és öt ápolónát, valamint bőséges kötszeranyagot is vittek magukkal.

Róma: A kormány gondoskodott arról, hogy az osztrák és magyar hajóval egyidejűleg egy olasz hajó is induljon San Giovanni di Meduába, a szkutari-i szükölködők segítségére. Ebből a célból a tarentói kikötőparancsnokság a Flavio Gioja nevű hajót tartja készenlétben.

Rómából jelentik: A Santo Giorgio segélyhajó ma a Mastalda és Jolanda nevű gőzösek magával vive elindult Brindiziből St. Giovanni di Medua felé. A hajók élelmi és orvosi szereken kívül több száz ruhadarabot is vittek magukkal. Valószínűleg még a holnap nap folyamán megérkeznek a hajók St. Giovanni di Meduába.

A görögök Szalonikiben.

Szalonikiből jelentik: A görög hadvezetőség a keleti harctéren és Macedoniában felszabadult csapatait Szalonikibe rendelte, mert így akarja Szalonikit erős katonai készenléttel a maga számára biztosítani.

Dsavid pasa fogságban.

Cetinjéből jelentik: Dsavid pasa a Skuzobi folyó mellett 13000 emberrel megadta magát a szerbeknek. Dsavid pasa a hatodik török hadtest parancsnoka volt a kumanovoi ütközetben ő vezette a törökök balszárnyát. Monasztirnál november 14. 19-én szintén harcolt a szerbek ellen Zekki pasa fővezérlete alatt. A monasztiri ütközet után Koricaiba vonult vissza, ahol egy hónappal később újból megütközött a szerbekkel. Ezután a mardárhadsereg romjaival Janina felé vonult vissza s a görögök ellen harcolt, majd ismét Koricánál sikerült neki fedett pozícióra szert tenni még pedig úgy, hogy seregét akadálytalanul élelmezhetette. Most megkísérelte, hogy észak felé vonuljon tovább, valószínűleg azért, hogy Szkutarit elérhesse. Azonban jelentékeny szerb haderővel találkozott, amely előtt kénytelen volt fegyverét letenni. A további eseményekre annyi van hatása a fegyverletételnek, hogy most azok a szerb csapatok, amelyek Dsavid seregével állottak szemben, felszabadulnak s részt vehetnek Szkutari ostromában.

VIDÉK.

Műemlékek ápolása. Követésre méltó példáját adta Világos község képviselőtestülete hazafias érzésének. Legutóbb tartott ülésén ugyanis elhatározta, hogy a község határában lévő történelmi nevezetességű romok jókarban tartására 2000 koronát fordít. Szakértő bizottság állapítja meg a szükséges munkálatok programját.

Sorozás. A világosi járás községeiben a sorozást a következő rendben tartják meg: április 4-én Ujszentanna és Erdőskerek hadkötelei lesznek előállítva; április 5-én Ószentnua, Ó és Ujvarsánd és Magyarád hadkötelei; április 7-én Világos és Kovászai község; április 8-án Pankota, Galsa és Muszka hadkötelei.

HIREK.

Az egynapos férj tragédiája.

— Öngyilkos katona. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 26.

A kemény katonai szolgálat és az a rideg-ség, amely a katonaság szigorú kereteiben nem tud a civilemler ügyes bajos dolgaival törődni, ismét halálba kergetett egy embert. *Kujber* József, államvasuti vasesztergályos, akit október 12-én hírtak be a 32. gyalogezred egyik trieszti századához, szombaton este szolgálati fegyverével ott agyonlőtte magát és rögtön meghalt. A távirat, amelyben az ezredparancsnokság az Öngyilkos Budapesten lakó hozzátartozóit értesítette, a posta tévedése folytán csak tegnap este jutott a helyes cím alá. Azóta a szerencsétlen Öngyilkost már el is temették.

A katonai drámának különösen megrendítő hátteret ad, hogy *Kujber*, mikor katonai szolgálatra bevonult, egy napos asszonyt hagyott itt Budapesten. *Özvegye*, *Guemics* Teréz, zokogva mondta a következőket a tragikus esetről:

— A férjem tizennyolc éves korában önként jelentkezett a sorozó-bizottság előtt, de akkor nem vették be katonának, mert a katonarvos megállapította, hogy súlyos fülbaja van, amely a katonai szolgálatra alkalmatlanná teszi. Most, huszonkét éves korában, tavaly október 10-én, sürgős behívást kapott a trieszti ezredhez. Akkor még jegyes sorban voltunk. Hiába hangoztatta, hogy súlyos fülbaja miatt nem vették be annak idején, hiába mutatta föl a MÁV. orvosának hivatalos bizonyítványát, el kellett utaznia. Elutazása előtt megesküdöttünk. *Egy napig éltünk együtt.* Másnap elutazott. Triesztből folyton írta a panaszos leveleket. Szívfacsaró hangon panaszkodott a rossz bánásmód miatt. Egy ízben azt írta, hogy a *féljebbvalók rettenetes szigorúsága miatt eddig kilenc ember lett öngyilkos, — nagyon fél, hogy ő lesz a tizedik.* Nagyon sokat szenvedett, mert ráfogták, hogy szimuláns. A fülbaját a kórházban katonarvosok kezelték és — mint egyik legutóbbi levelében írta, — annyira elrontották, hogy operáció vált szükségessé. Az uram arra kérte a kórház vezetőségét, hogy adjanak neki szabadságot, hogy Bécsbe mehessen és speciálístával operáltathassa meg magát. Ezt a kérését azonban nem teljesítették. Bizonyosan ez adott okot arra, hogy megölje magát.

— **Berchtold a királynál.** *Bécsből* jelentik: *Berchtold* gróf külügyminisztert ötfele ma délelőtt tíz órakor kihallgatáson fogadta. A kihallgatás fél óráig tartott.

— **A bécsi hercegérsekség betöltése.** *Bécsből* jelentik: A bécsi hercegérsekségre a legkomolyabb jelölt *Piffel* Frigyes lateráni apát, a closterneuburgi alapítvány prépostja. Kinevezése valószínűleg a legközelebbi napokban meg fog történni.

— **Házasság.** *Kisturi Dunay* Sándor folyó hó 29-én szombaton délután öt órakor vezeti ol-tárhoz, Minoriták templomábar, *Varga* Irénkét.

— **Eljegyzések.** *Karácsonyi* Aladár dr. hirlapíró eljegyezze *Mészáros* Mariakát.

Tutkó Ilonkát *Kassáról* eljegyezte *Ilosvay* Ernő pénzügyi fogalmazó Aradról.

Guttmann Irmát eljegyezte *Székelly* Lajos dr. ügyvéd Békéscsabáról.

— **Új ügyvéd.** *Friedmann* Ignác dr. ismert és szimpatikus aradi ügyvédjelölt tegnap sikerrel letette az ügyvédi vizsgát. Az új ügyvéd már legközelebb megnyitja Aradon irodáját.

— **Lemond a lippai képviselő?** Egy fővárosi és ellenségi estilap értesítése szerint képviselői mandátumáról való lemondásával legközelebb Niamecsny Mihály, a lippai kerület követőfogja meglepni a közvéleményt. A fiatal munkapárti képviselő, aki a választójogi javaslat bizottságban való tárgyalásakor demokratikus hajlandóságának mutatkozott, Temes megye főügyészi állására pályázik, amely dr. *Darabanth* János halálával üresedett meg. Május első napjaiban lesz a megye közgyűlése, amelyen betöltésre kerül a főügyészi állás. Niamecsny Mihály képviselőnek való megválasztása előtt alügyésze volt Temes megyének és most a megye vezetői, maga *Joanovics* Sándor főispán is szívesen látnák a főügyészi székben. Lippán már most tudják, hogy a képviselő le fog mondani és ezért folynak a tárgyalások a munkapárti jelölt személyének megállapítása iránt. Komoly jelöltnek emlegetik *Jakabffy* Pált, a fehértemplomi törvényszék elnökét. *Jakabffy* Lippa szülőtte és már ezért is biznak a megválasztásában. Az ellenzékiek Niamecsny lemondása esetén a kerület volt képviselőjét, *Fülöp* Béla udvari tanácsost, a Temes megyei függetlenségi párt elnökét léptetik föl. A román nemzetiségi párt is mozgolódik és szintén állít jelöltet. A választás azonban nem lesz meg egyhamar, mert *Jakabffy* törvényszéki elnök július elszején soros arra, hogy a hetedik fizetési osztályba lépjen be és addig nem akarja nyugdíjaztatását kérni. Ezért csak júliusban lesz Lippán a képviselőválasztás.

— **Egyházi zene.** Husvéti ünnepek alatt gyönyörű élvezetben volt része a misék hallgatóságának. Az aradi templomi ének s zenekar *Gruber* „missa solemnis” c. nagyszabású miséjét adta elő, mely Ő Felsége jubileuma alkalmából íratott. Ily nagyszabású és komoly egyházi zeneművet csak a fővárosok énekkarai adnak elő. Az aradi énekkar *Prohászka* püspök ittléte alkalmával is teljesen elragadta az illusztris főpapot, ki hasonló értelemben nyilatkozott s a fővárosi templomi énekkarok közül a Bazilika karával hasonlította össze. Nagy érdeme van a sikerben *Mütermüller* József igazgatónak, ki művészi egyéniségét teljesen belevitte a karba s fáradhatatlanul működik a zeneművelés terén; — ugyancsak *Bokor* Alajosnak, ki az orgonakíséretet végezte készíléssel. — Dicséret illeti a kar minden egyes tagját, hogy elsőrendű kart mutattak be, melynek tudása és művészete nagy sikert fog még aratni. *Fetter* Irén *Cherubini*; *Ave* Mária-t énekelte; a frappáns előadás rendkívüli hatást ért el.

— **Kémkedésért letartóztatott vezérkari ezredes.** *Párisból* jelentik: Az Agence Havas jelenti Pétervárról: *Braun* osztrák-magyar vezérkari ezredest a gradinói vár közelében letartóztatták. Az ezredest kémkedéssel vádolják.

— **A háziezred halottjai.** Az aradi 33. gyalogezredet ért szörnyű katasztrófáról a mai napig sem küldött még hivatalos jelentést a 4. zászlóalj parancsnoksága. Magánértesülésből tudtuk meg, hogy a sziklaomlás következtében elhunyt katonák neve a következő: *Mócz* Illés szakaszvezető *Simándról*, *Katona* Arzen közlegény *Kurtakérről*, *Kokora* közlegény *Karánsebearól*, *Jurka* közlegény *Gavocsdiáról*. Az első három a 13. században, az utóbbi a 15. században szolgált.

— **Halálozás.** *Özvegy* *Klein* Vilmosné hatvannyolc éves korában ma délelőtt elhunyt. Temetése holnap délután fél háromkor lesz az Eötvös-utca 8. számú házból. Az elhunyt urinóban *Fodor* Gyula, az Aradmegyei Tskarékpenztár igazgatója nagynénjét gyászolja.

— **Elintézett affér.** Mint értesültünk, a *Fényes* Dezso háztulajdonos és dr. *Szathmáry* Béla rendőrbíró között hivatalos ügyből keletkezett affér a mai napon békés uton elintézést nyert.

— Revolver, amely nem ől. Párisból táv-
íratózzák: Hétfőn délelőtt a husvétii ünnepi han-
gulatot többzörős fegyverdurranás zaja zavarta
meg a külvárosi Rue muette egyik házában. A
24. számú ház első emeletén lakik több hónapja
egy Vitalé nevű afrikai néger feleségével, három
nőtestvérével és egy fiatalabb párisi cselédeleány-
nyal. Husvét hétfőjén kitört a négeren az őrült-
ség. Hirtelen előrántott zsebéből egy nagy brow-
ningpisztolyt és ötször rálőtt családja tagjaira. A
golyók közül kettő talált, de csak könnyebben
sértette meg a szolgálot és a néger egyik nővé-
rét. Az őrlőngő megfélemezésre nagyobb csapat
rendőr vonult ki automobilon és a kerületi rend-
őrbiztos magával hozta a nemrég feltalált
Kling féle bódítópisztolyt, amelyet a hírhedt auto-
banditák esete óta osztottak ki minden rendőr
őrszobán. Az új fegyver nem éles golyóra töltött,
hanem lövegei olyan kémiai vegyülethől állnak,
amely felrobbanva, a szétömlő gázokkal *djült*
állapotba hozzák az eltalált embert, aki sebet
nem kaphat. A rendőrbiztos a szomszédszoba fa-
lán keresztül nyilatást törtetett és ezen át egy jól-
irányzott lövéssel homlokán találta Vitalit. A né-
ger hirtelen fejéhez kapott és a kitárt ablakon
keresztül kibukott az ablak alatt levő füvegre,
ahol mozdulatlanul fekve maradt. A mentők vet-
ték ezután az elbódított embert kezelésükbe.
Mielőtt magához ébredt volna, már reáhúzták a
kényszerzubbonyt és beszállították a szerencsét-
lent a klinika elmeosztályára.

— Vasuti összelátkozás. *Rimaszombatból*
jelentik: A Tiszolc felé délután öt órakor elinduló
8112. számú személyvonatra Tiszolc közelében
fél hétkor beleszaladt a 8162. számú tehervonat.
Az összelátkozás következtében három kocsi ki-
sikkolt a többi kocsi is erősen megrongáló-
dott. Bodor István, a személyvonat segédkezelője
halálos sérüléseket szenvedett, azonkívül súlyo-
san megsebesültek Szabó József, Bodor Balázs,
felesége és kis gyermeke és egy csendőrmester.
Bodor István ma meghalt. Az esti vonatok a
katasztrófa következtében csak nagy késéssel
közlekedtek. A vizsgálatot megindították annak
kiderítésére, hogy a szerencsétlenségért kit terhel
a felelősség.

— Öngyilkosság. Z. Ömbér József 22 éves al-
sósimándi keményseprősegéd ma bejött aradra és
a kórházba jelentkezett felvételre, Lábdaganatról
panaszkodott, de az orvosi vizsgálat nem találta
olyan betegnek, hogy felvették volna a kórházba.
A keményseprő elkezdésében kiment a ligetbe
és ott ma este revolverrel mellbelőlte magát. Az
első lövés célt tévesztett és Zsömbér baltenyerét
furta át, de a második golyó behatolt a baloldali
mellkasba. Az életveszélyesen sérült embert Vida
Vilmos rendőrfelügyelő beszállította a kórkör-
házba. Zsömbér tehát elérte a célját: mégis a
kórházba került.

— Köszönetnyilvánítás. Az aradi 1848—
49-es honvéd egyesület szegénysorsu tagjai számára
az Aradi Polgári Takarékpénztár 50 koronát, özv.
Moskovitz Jakabné 20 koronát, Rozsnyay Lajos 10
koronát, Múlek Lajos dr. 5 koronát, Aknay Andor 5
koronát, Pollák és neje 5 koronát és Fischer Kálmán
2 koronát adományoztak. A nemeslelkű adakozóknak
hálás köszönetet mond az aradi 1848—49 es honvéd
egyesület elnöksége.

— Német levelezési és könyvelési esti
tanfolyam f. évi április hó elején veszi kez-
detét Pichler Sándor írógépvállalatával kap-
csolatosan (Haszinger-u. 5. sz. a.) Tandíj havi
10 kor. Beiratkozás április 3-ig. Egel Mór
tanfolyamvezető.

— Varga Kálmán női szabó *Deák Ferenc-
utca 39.* Értesítem az igen tisztelt hölgyközön-
séget, hogy a legújabb tavaszi kosztüm és fel-
öltő szövetjodonságaim *dus* választékban megér-
keztek.

— Nagy értékpapír-árverés. Ma délelőtt
Beles János királyi közjegyző irodájában árverez-
ték el a *Rédl Mór* hagyatékához tartozó értékpá-
pirokat. Körülbelül *nyolcvanezer korona értékű*
pénztári részvény és tőzsdén jegyzett értékpá-
pír került eladásra, a többek között huszonöt da-
rab Aradi Első Takarékpénztár, tizenöt Aradmegyei
Takarékpénztár és kisebb mennyiségű Aradi
Polgári és Aradi Központi Takarékpénztári rész-
vény. Az árverés eredményén erősen meglátszott
a rendkívül rossz pénzügyi viszonyok hatása, amely
az értékpapírvásárló kedvet a pénzihiány folytán a
minimumra csökkentte. Az árverést kevés érdeklő-
déssel tartották meg és a részvények lényegesen a
belértéken, sőt a legutóbbi alacsony árfolyamokon
alul keltek el. Az Aradmegyei Takarékpénztár 15
részvénye darabonként 1940 korona árban ment
át új tulajdonosa birtokába; a huszonöt Aradi
Első részvény darabjéért 1700 koronát fizettek,
ami jóval alacsonyabb ár a részvények mai érté-
kénél és napi árnál. A Polgári részvényeit 200
koronájéért vették meg az árverezők darabon-
ként. Az aradi értékpapírok egy részét *Ro-
bitsék Samu*, más részét *Strasser Zsigmond* ér-
tékpapír-ügynökök vették át.

— Születések, halálozások és házassá-
gok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó
26-án a következő születéseket, halálozásokat és
házasságokat jelentették be: *Született:* Goldstein Gyula
vendéglősnek Miklós nevű fia. Kovács Mátás örme-
sternek Mária nevű leánya. Szabó Máté kereskedő se-
gédnek Lajos nevű fia. Képes János napszámosnak
Márton nevű fia. Erdélyi István napszámosnak István
nevű fia. *Meghalt:* Heicz Ferenc 80 éves magánzó.
Szabó Máté 10 napos fia. Légrádi Antal 55 éves kő-
műves. Márián Zsuzsanna 7 hónapos leány. Brauner
Ferenc 78 éves nyug. posta főtiszt. Özv. Keppinger
Péterné 60 éves magánzó. *Házasságok kötött:* Do-
moky Nándor napszámos Szilágyi Zsuzsannával. Flo-
rutin Simon vásári mutatványos Galutz Máriaival. Szé-
keli István napszámos Ladászi Veronikával. Bogá-
romy István asztalos Ligeti Vilmmával. Zsiga János
zenész Almai Karolinával. Bagy György gimnáziumi
tanár Bott Irénnel.

— Az összes párisi divatlapok *Kerpelénél.*

— Elsőrendű angol és hazai férfi-divat
szövetjodonságaim megérkeztek! Elegáns sza-
bás! Feltűnő szolid olcsó árak. Szives pártfogást
kér *Malek D. angol ur* egyenruházati szabó. And-
rássy-tér. 5.szám. 1495

— 5 perc alatt megszüntet mindenféle
főfájást egy eredeti Kárpáti-féle fejfájás elleni
pastilla, 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható
kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerár-
rában Arad, Boros Béni-tér. 7081

— Gyorsírászi esti tanfolyam. Értesít-
tetnek az irodai alkalmazottak és magántiszt-
viselő urak, hogy a Pichler-féle írógépvállalat-
tal (Haszinger-u. 5.) kapcsolatosan f. évi áprili-
s hó elején egy elsőrangú képesített gyors-
írás-tanár vezetése alatt, esti gyorsírászi tan-
folyam veszi kezdetét, melyen a levelezési-
gyorsírás 4 hónap alatt teljesen elsajátítható.
Tandíj havi 10 kor. Beiratkozás ápr. 3 ig.

— Még csak rövid ideig van a jó alka-
lom, hogy *üveg, porcellán, diszmu és lámpaarú*
cikkekét átköltözés folytán kivételesen olcsó
árban szerezhettünk be, *Fischer Mór Andrássy-
téri üzletében*, hol *képervezésök* is izléselesen és
jutányoan készülnek. Telefon 568.

— Új dobozgyár Aradon. Tisztelettel ér-
tesítjük a gyáros és kereskedő urakat, hogy
az aradi vár feygházában, *24 modern géppel do-
bozgyárat alapítottunk*. Ugy az olcsó munka-
erő, mint legt keletesebb gépeink kitűnő üzem-
szolgáltatása folytán *elsőrendű minőségű munkát*
igen jutányosan és gyorsan szállítunk. Fel-
kérésre *áránlattal készséggel szolgálunk*. Tele-
fonszámunk egyelőre 385. Vidéki megrendelé-
sek is pontosan teljesíttetnek. Teljes tisztelet-
tel *Inguz és Kerpel.*

— A t. keresk. és irodai alkalmazottak
figyelmébe! Értesíttetnek a t. keresk. és iro-
dai alkalmazottak, hogy a Pichler Sándor-féle
írógépvállalattal kapcsolatosan (Haszinger-u. 5.)
f. évi április hó 1-én esti könyvelési tanfolyam
veszi kezdetét, melyben a mérlegképes kettős
könyvitel 4 hónap alatt teljesen elsajátítható.
Tandíj havi 10 kor.

— Női táskák, *ridikülök, pénztárcák és más*
*bőrárúk, Footballok, footballcipők legolcsóbban He-
gedüsnél.*

— Postacsomag, ajánlott-levél és utal-
vány feladási könyvek egész vászonkötésben,
arany címnyomással kaphatók 1 korona 50 fill-
lérért az Aradi Nyomda R. T. nyomdájában
József főherceg-ut 22. sz. a Kossuth-szoborral
szemben.

— A legmegbízhatóbbak a Messenger-*bayek*
Telefon 816.

TARASAGOK.

(A vizsgálat.) A történet elmondása előtt egy
kis magyarázattal kell szolgálni. A magyarázat a kár-
tyásoknak — s így a publikum nagyobbik felének —
feleleges, de a másik fele kedvéért mégis meg-
tesztük.

Makao játéknál szokás az, hogy a poentörök
„brennelnek.“ Ez abból áll, hogy a játékos a kártya-
csomag tetejéről bizonyos számú lapot feldobhat. Szokás
az, hogy a legelső kártyát nézik meg s annyi
kártyalapot dobhatnak el, hogy az eldobott lapok száma
és a legelső kártya poenjeinek száma együttvéve ki-
lencet adjon. Például, ha ötös van alul, akkor négy
kártyát dobhatnak el, ha hármas, akkor hatot és így
tovább.

A napokban letette az ügyvédi vizsgát Marosvá-
sárhelyen egy igen szimpatikus aradi jogász. A szó-
beli vizsgánál a bizottság jegyzője odanyújtotta neki a
tételleket, hogy húzzon közülük. Az ügyvéd — előbb
csodálkozva kérdezte:

— Mi tetszik kérem?
— Tessék húzni a tétellekből!
— Oh kérem — mondotta udvariasan a vizs-
gázó — csak tessék adni!
— De kérem, tessék csak húzni!
— Én nem húzok! — felalta zordul a jelölt.
— Miért?
— Mert habonás vagyok! Nem húzok!
— Pedig ez szabály! Húzni kell, a szabálytól
nem lehet eltérni!
— Muszáj?
— Feltétlenül!
— És melyik tétel fekszik alul?
A jegyző megnézte:
— A hatos!
— A hatos? Hát akkor kérem — hármát el te-
jöhét!

(Az örökös diszelnök.) Egyik földmészárosné helyi
lapban olvassuk a következő kis történetet:

Valamelyik jótékonyági egyesület most tartott köz-
gyűlésén Kun Bélát, a város országgyűlési képvisel-
őjét választotta meg elnöknek. Ebben a tekintetben
egyetértettek a tagok, csak azt nem tudták, mit csináljanak
Szabó Mihállyal, a volt elnökkel? Nem akarták megbántani,
de viszont Kun Béla elnökségében is feltétlenül ragaszkodtak.
A súlyos probléma nagy gondot okozott a tagoknak.
Végre is rájöttek a megoldásra. Szabó Mihályt, a volt elnököt megrögzítették
a közgyűlés örökös diszelnöknek — egy évre.

NEUMANN N.

uri szabó
és. és kir. udvari és kamarai szabó

férfi-, fiu- és leánykaruha telepe

Arad.

1469

Elismert legjobb minőségű áruk.
Külön osztály mértékszerinti megrendelésekre.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

B. K. Nem közölhető.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Társulati tudósítás.

Budapest, március 26.

Készáru.

Bikelt 30 ezer mm. buza 5 fillérrel olcsóbb áron.

Határidő.

Déli 2 órai
zárlat zárlat

Buza 1913. áprilisa 11:04-11:05	11:05-11:06
Buza 1913. májusra 11:36-11:37	11:37-11:38
Buza 1913. októberre 11:85-11:86	11:84-11:85
Rozs 1913. áprilisa 9:30-9:31	9:29-9:30
Rozs 1913. októberre 9:35-9:36	9:34-9:35
Tengeri 1913. májusra 7:42-7:43	7:45-7:46
Zab 1913. áprilisa 8:22-8:23	8:22-8:23
Zab 1913. októberre 8:88-8:89	8:40-8:41

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (márc. 26)

Ceszkák hitel	631 50
Magyar hitel	827 75
4% koronajáradék	82 27
Ceszk.-magy.-államv. papír	708 50
Jelzálogbank	435 50
Lezártváltóbank	507 50
Hessai Bank	278 —
Magyar Bank	551 75
Keresk. Bank	3600 —
Rimamurányi	772 —
Salgótarjáni	754 —
Közuti Vasút	652 50
Városi Villamos	366 50

Bécsi értéktőzsde (márc. 26)

Ceszkák hitel	628 25
Magyar hitel	821 —
Ceszk.-magyar államv.	698 50
Déli vasút	112 —

A Temesvári Lloyd-társulat terménycsomagjának hivatalos árjegyzéke. (Árak 100 kilogrammonként koronák értékben.) 918. márc. 26. Buza 75 kilogrammos 21.45-23.55 76 kilogrammos 20.55-20.85, 77 kilogrammos 20.75-20.85, 78 kilogrammos 20.85-20.95 Rozs (prima) 17.90-18.00 (közep) 17.70-17.80 Arpa (erősítő) 19.85 20.15, (takarmány) 17.95-18.10, Zab (prima) 20.00 20.30, (közép) 19.00-19.40, Tengeri régly. (magyar) 11.95-12.15 új 10.30-10.50, (román) régi 19.25-19.25, új 10.30-10.50 Burgonya 100 kgr. (ishér) 5.80-5.90, (rózsa) 7.50-7.60

Felvilós szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1913. március hó 27-én

B) Bérletszűnet. B) Bérletszűnet.

G. Kertész Ella és Góth Sándor vendégfelléptével:

A tolvaj.

Színmű 3 felvonásban. Irta: Bernstein Henri. Fordította: Góth Sándor. Rendező: Dr. Keszler Ede.

SZEMÉLYEK:

Richard Lagardes	Góth S. Dr. Keszler	Lagardes Vojsin Marie	Delli Lajos Kertész Ella
Zambault	Várnai Jenő	Lagardes	Novák Irén

Kezdete este 8 órakor.

NYILTÉR.*

FELNŐTTEKNEK IS KITÜNŐ.

Valamely erősítő szer használata gyakran szükségesnek mutatkozik nemcsak gyermekeknek, hanem felnőtteknek is és pedig úgy a nők, mint férfiak részére minden korban. A már évtizedek óta ismert és híressé vált Scott féle Emulsió ilyen minőségben mindig kitűnően bevált, akár veleszületett gyengeségről, akár valamely betegség utáni elertelenedésről van szó. Már aránylag rövid használata után látható a Scott féle Emulsió hatása. Észrevehető az életerő gyarapodása és különösen javul az étvágy is. Ennek folytán az általános erőgyarapodás gyorsan halad és új életkedv támad. A Scott féle Emulsió oly kellemes és jóízű, hogy felnőtteknek sem esik nehezükre, azt hosszabb időn át szedni és jól elviselni.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszerárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne, G.m.b.H. címére Wien, VII, akkor egy gyógytár után próbaadagot küldünk.

Dr. Friedman Ignác

ügyvéd irodáját

ARADON, Andrassy-tér 6.

(Minorita templommal szemben) 2005

megnyitotta.

Aspirin-Tabletták

(a közzismert fájdalomcsillapító szer)

Hogy bizonyos legyen az ember, hogy csakugyan a valódi Aspirint kapja, mindig Aspirin-Tabletta formában kell, hogy kérje. Ezek eredeti csomagolásban, 1 üvegcső 20 félgrammos tablettával K. 1.20-ért, kaphatók. Minden egyes tablettán rajta van az Aspirin szó.

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co.

Elberfeld und Leverkusen

b. Mülheim am Rhein.

9341

Sirolin

"Roche"

aránylag ajánlja a légzőszervek mindenféle megbetegedése ellen.

tüdőbetegségek,

gégehurut,

szamárhurut,

gyermek görvélkyórja ellen.

9395

Beművelés
az ember,
Járhat bármely
helyre, mert
tökéletes a

Bersonsarak

Bármely járást
attól megakadályoz.

Bersonsarak

Belpat

1929

Amerikai és angol formájú
gyermek, leány és fiu cipők,

tavaszi ujdonságok

női és férfi cipők a legjobb minőségben és legújabb formában már megérkeztek

Valamint a világhírű

SALAMANDER-CIPŐK.

Egységárban

791

K 16.50 és K 20.50 árban

Egyedüli elárultó hely:

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

ARAD ÉS TEMESVÁR.

Divatjukat multa visszamaradt áruk felárban.

Kiköltözés folytán háló-, szoba-berendezések továbbá egyes **szekrények, ágyak, asztalok, diványok, székek, tükrök** stb. rendkívüli olcsó árban elárusítatnak

Menczer Márton kész butorraktárában **Árpád-tér 5.** (Zsidó-templom épületben). Ugyanott egy **3-as Wertheim-szekrény és biliárdasztal** jutányosan eladó. 1857

Nyílttér.

Meglepő ujdonság!
Facimbalom (Xilophon)

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A facimbalom 15 különböző nagyságban összeszabott jádarából áll és a mellékelt verőkel (ugy mint a cimbalom) lesz játszva. Á: a verőkel, tokkal és mesés ajánokkal 6 korona.

Wagner a Hangszer-Király
országzárta elismert előrendő hangszerárúházában
Budapest, József-körút 15.
Pénzképes Arjegyék ingyen.
Óvás! Figyeljen jól a pontos címre

Mélyen tisztelt háziasszony!

Kisbecskereki Terézia Liszt,
A Magyar Lisztek Gyöngye
Kapható a Legtöbb Üzletben.

A zsákok eredeti ólomzárunk és zsákjegyünkkel van ellátva.

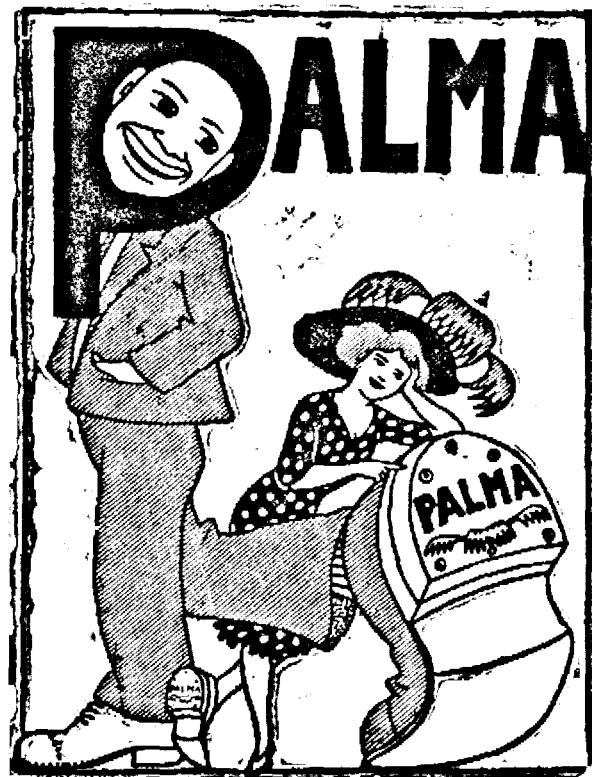
Képviselő: **Dávid József ur, Arad.**
Telefon 943. 772

Értesítés. 1586

Értesítem a t. közönséget, hogy a tavaszi **cipő ujdonságaim** megérkeztek. **Női-, férfi- és gyermekcipők** nagy választékban vannak, úgy fekete, mint színes bőrből. Telefon hívásra választékot úgy helyben, mint vidékre pontosan küldök.

Telefon városi és megyei 865.

Iványi Menyhért
Arad, cipő- és utódívat áruház Ferray-utca.

DALMA

Schönborn Buchheim gróf

uradalmi forrás vállalatából a híres **Pannoniai, Luhi Erisébet, Polenai és Szolyvai természetes ásványvizek** állandó friss minőségben eredeti ládáiban **egyedül** 1919

Rubinstein Mór szállító
főraktárából kaphatók.

Kékkő

valódi aussigi, **raffia hárs, kénpor, rézkénpor,** ugyszintén mindennemű festékek, kence és gépkenőolajok, kátrány, cartolineum, padlópormentesítő olaj, padlómáz (linoleum) és email, valamint legjobb gyártmányu ecsetek **nagyban és kisinyben kapható** 1841

Färber Lajos
fűszerkereskedésében
Arad, a „Fekete kutyához.”
Alapított 1832. évben. Telefon 311.

Női és leánykalapok
legolcsóbban kaphatók
a Kalapgyár raktárában
Furray-utca, (Gróf Hunyady-palota)
Szabott gyári árak! 1623

Alakítások a legjobb formákra gyorsan eszközöltetnek.

Gianotti Nándor
uriszabóüzlete Arad, Deák F.-u. 8. **Gianotti Nándor**
ur szabó. 1519

Értesítem helybelli és vidéki igen tisztelt megrendelőmet és a n. é. közönséget, hogy a legfinomabb angol tavaszi és nyári szövetujdonságaim dus választékban megérkeztek. További szíves pártfogást kérek.

Ha még nem szerezte be tavaszi szükségletét,

ugy ne mulassza el meglátogatni dusan felszerelt üzletemet, hol óriási választékban érkeztek meg a legszebb és legdivatosabb

női ruha-kelmék és blous-szövetek

francia delainek, blous selymek, angol zephirek, Cosmanosi cretonok, francia batistok, angol ruhavásznak. Nagy választék a legújabb divatu ruhadiszekben, nyakrüsckekben és füzőkben.

Óriási választék a legújabb szines és fekete napernyőkben a legolcsóbbtól a legfinomabbig. Nagy raktár **cérna-**, pamutvásznak és **chiffonokban**,asztalneműekben, szies kávékészletek, törölközők, női és férfi fehérneműek, harisnyák, keztyük, himzések, zsebkendők stb. szintén dus választékban. 191

Vászon- és himzésmaradék fél árban. Legjobb uri és női ernyők 1000 napi jöttállás mellett egyedüli elárusítója.

Szives pártfogást kér
kész szolgálattal:

Jankovits György

női- és férfi-divat üzlete Aradon, Forray-utca 2/a szám alatt.

TURUL-CIPŐK

Leginkább ajánlható
cikkeink:

Női félcipő 7.80
chevreaubórból

Női füzös 9.50
chevreaubórból

Férfi füzös 10.—
boxobórból

Férfi füzös 11.—
chevreaubórból

tarthatóságuk és finom kivitelük
által napról-napra kelendőbbek.

Turul cipőgyár r.-t.

a monarchia legnagyobb cipőgyára. 1521

Főraktár: A R A D, Minorita-templom épület.

20.000 pár heti
gyártás.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 130 fiókraktár bel- és külföldön.

Első aradi villanyerőre berendezett varroda.

STERN CECILIA

divatárházában ARAD, Forray-u. 2. sz.

Nagy választék tavaszi újdonságokban u. m.: aljak, blusok, pongyolák, kosztümök és lüsterkabátokban, ugyszintén gyermekruhákban. 1715

Kosztümök mérték után 6 óra alatt és gyászruhák 4 óra alatt készülnek.

Első aradi villanyerőre berendezett varroda.

Festékek, lakkok, firnissek, ecsetek, carbolineum, fedőlemezek, mész, cement, fedélcserép, betoncsövek, cementburkolati lapok és virágcserepek elsőrangú minőségben kaphatók legolcsóbban

BRAUNN. A. FESTÉK- ÉS ANYAGRAKTÁRÁBAN. 1491

ARAD, Boros Béni-tér 7. sz.
Telefon 387. szám.

Gipsz saját körösbányái gyárából.

Mindenki azt mondja már, hogy

Szeplők, májfoltok

és minden arctisztatlanságok eltüntetésére, továbbá hideg, szeles időben arc és kezek megvédésére legjobb az eredeti

Kárpáti-féle

Benzoe-Creme 1 korona.

és **Benzoe-tej szappan** 70 fillér utasítással.

Készíti.

7031

KÁRPÁTI JÁNOS gyógyszerész

Arad, Boros Béni-tér 15. sz.

6 korona rendelésnél postaköltség nem számíttatik.

FÁBIÁN ÉS TÁRSA

varrógép, kerékpár és gramofon gyári raktára
Arad, Forrai-utca 8. (Román templom bérház.)

Telefon: 494.

Ajánlja vásárló közönség szíves figyelmébe első rendű minőségű **varrógép, kerékpár** és **gramofonjait** ugyszintén **legújabb lemezfelvételeket** nagy választékban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. 1751

A tavaszi idény alkalmából

ajánljuk a vásárlóközönség szíves figyelmébe legjobb minőségű és legdivatosabb saját készítményű **uri, női és gyermek cipőinket** szolid, szabott árak mellett. Kiváló tisztelettel:

Aradi cipészek termelő szövetkezete, mint az Orsz. Központi Hítel-szövetkezet tagja. 1514

ARAD, Szabadság-tér.

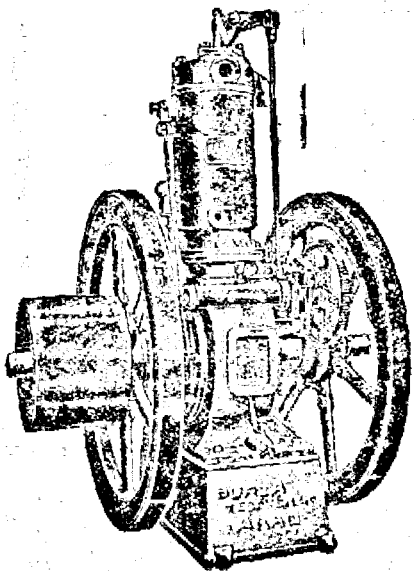
Telefon 474.

A „Piros csizmához”.

A „Nicholson“ gépgyár r. t. kerületi képviselője.

Legjutányosabb árakon és kedvező részlet-fizetési feltételek mellett szállítunk :: ::

Teljes gőzcséplőkészlet és magánjáró, benzin és nyersolaj cséplőkészletek, benzin, szivógáz és Diesel-féle rendszerű nyersolaj-motorkok, malomberendezések, viznyomású olajsajtók, amerikai aratógépek, szénagyűjtők. Triőrök, rosták, ekék, vetőgépek és mindennemű gazdasági gépek. Asztalos és kerékgyártó fa-megmunkáló gépek. Elsőrendű gépszijak, gépolaj és gépzsir, dobsinek.

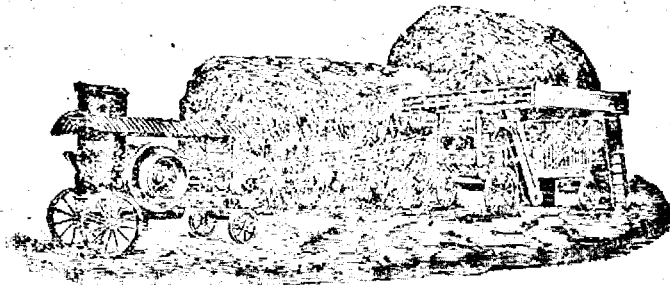

1665

Árjegyzék ingyen és bérmentve

Interurbán telefon 604. sz.

Eredeti francia „Vermorel“ permetezők kizárólagos raktára.

Erdeklődőket felvilágosítás és üzlet megkötése végett egyik céglőnökünk személyesen saját költségünkön meglátogat!

BURZA TESTVÉREK ARAD,

Tisztelettel BOROS BÉNI-TÉR 1. sz. (saját ház.)

A „Nicholson“ gépgyár r. t. kerületi képviselője.

URÁNIA

1913. évi március 27. és 28-án
Csütörtökön és pénteken

Psylander

Atitok.

Dráma 3 felvonásban, főszerepben
W. Psylanderrel.

Szombaton délután:
nagy gyermekelőadás.

fényes műsorral, félhelyárral. Katona zenével.

Kolling és Steiner

sirkőraktára és kőfaragó üzlete ARAD, Boros

Beni-tér 14. sz. a Laendler-féle fűrészteleppel szemben. 1875

A n. é. helybeli s vidéki gyászoló közönség szives figyelmét felhívjuk a dusan felszerelt sirkőraktárunkra, hol kész svéd fekete Labrador modern és piramis kövek, valamint minden fajú granit, szienit, karrarai fehér és szürke, vörös sziléziai kék márvány stb. jutányos áron szolgálunk. Kivánatra rajzzal és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk. Temetői munkák, valamint aranyozás, síremlékek javítását elvállaljuk. Minden általunk teljesített munkáért szavatosságot vállalunk. Szolid árak! A n. é. gyászoló közönség pártfogását kéri

KOLLING és STEINER kőfaragómesterek.

"OLLA"
bizonyított
legjobb higiénikus
GUMMI-
különlegesség
Teljes jótállás.
Mindenütt kapható.
Aranydíj ingyen.
"OLLA" gummi gyártó
Wien II. 124
Prater-
strasse 37

A szívatokban el
fűrésztelt **OLLA**
tábláknak az Olla-
szívatok jóték
Kedvelt minősé-
gek: 1908. sz. tu-
cája 6 korona, 1904.
sz. asperfinom tu-
cája 8 korona.
Az "OLLA" szívat
mint 30 orvos Al-
al legmegbízha-
tóbba van
ajánlva. 1907

Kapható Aradon
Vojtek és Társa,
Török A. és Társa,
Vojtek Kálmán,
Ritig Lajos Heg-
dű Gy. és Róna
Jenő utraknál.

Üzletáthelyezés folytán varrógép raktárunkat

a mai naptól kezdve **rendkívüli olcsó árakban** árusítjuk
ugy készpénz, mint igen előnyös részletfizetés mellett.
Ajánljuk ezen kedvező alkalmat a vásárlók szives
figyelmébe.

Wellisz és Társa,
varrógép raktára Arad, Földes-palota. Telefon 618.
1031
Ügynökök magas jutalékkal felvételük.

Uj vállalat!

Értesítjük a n. é. közönsé-
get, hogy Vulcu J. Maxim ur
telepén Fábrián László utca 5/b
szám alatt egy
tűzifa-üzletet
nyitottunk villanyerőre beren-
dezett fűrészelő és aprító üzem-
mel, ahol állandóan raktáron
tartunk elsőrendű száraz aprí-
tott tűzifát. Ajánlunk: bükki,
cser-, gyertyánhasab és do-
rongfát ugy őlszámra, min-
felaprítva házhoz szállítva és
pincébe berakva. Pontos és
gyors kiszolgálás! A n. é. kö-
zönség szives pártfogását kér-
jük kiváló tisztelettel. 861

Folkmann és Lassner.
Telefon 895. szám.

Fischer Testvérek
sodronyszövet, kerítésfonat,
szitaárak és acél-sodrony
:: ágybetét készítő ::

Arad, József főherceg-ut 8. sz.
Gyártelep: Kossuth utca 45. sz.
TELEFON 557. SZÁM.

Ajánlják minden e szakmába vágó
dolgozók állandó nagy raktárát a
nagyérdemű közönség szives fi-
gyelmébe, melyek versenyképes
:: olcsó árért kaphatók. ::

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk
1097

**Alkalmi vétel
és eladások**
Ékszerárnyakban
arany és ezüstszeműekben, Arad
agnagyobb óra- és ékszerraktár

Deutsch Izidor
Óra és Ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota

Zálogcédulák
arany és ezüstszeműek, gyémán-
tós briliáns tárgyak a legmagas-
sággal árban megvételnek vagy
más tárgyakra átcserevitetnek.
Telefon 438. Telefon 438.

ALÁPÍTTATOTT 1889-BEN
Várhoz László
uri és női cipész Arad, Weitzer János-
utca 2. szám. (Minorita-palota.)

A n. é. közönség szives tudomá-
sára hozom, hogy a tavaszi idényre
már megérkeztek a bőrkülönleges-
ségek. Elvállalok a legújabb divat
szerint **férfi-, női- és gyer-
mekcipők** készítését, valamint
Orthopéd cipőket fájós lábakra. —
Megrendelések 48 óra alatt esz-
közöltetnek. Visszamaradt cipők ju-
tányos áron kaphatók. Becses párt-
fogást kér a legmélyebb tisztelettel

VÁRHOZ LÁSZLÓ,
a legelső hűvödérenn tisztikarának szállító

Ablakredők
Valódi amerikai önműködő
ablakredőnyök gyári rak-
tára. valamint valódi
**lignum sanctum-
tekegolyók és bábuk**
legjutányosabb árakban
kaphatók:
Zimmermann Ignác
norinbergi. diszmű és já-
tékáru üzletében 1977
ARAD, Szabadság-tér 21.

Raktár és képviselő:
SZEMZŐ ÁRMIN
áruügynökségénél Aradon.
Telefon 592. szám.

Szalkai Arminné
hímző- és fehérnemű üzlete
Arad, Weitzer János-u. 3.

Női-, férfi- és gyermek kelen-
gyék készítése rövid idő alatt a
legfinomabb hozzávalókkal, első-
rendű kivitelben készülnek. 721

**Színes és fehér hímzések,
ugyszintén fehér-
nemű varrások olcsó
árban készülnek.**

**Hímzett maderavászon-
szőbkenők nagy vá-
lasztékban 1-60 fill-
lérért kaphatók.**

**Hímző és fehérnemű-
varró leányok fizetés-
sel felvételnek.**

Valódi brünni szövöttek
ma 1913. évi tavaszi és nyári időszakra

Egy szelvény	szelvény 7 kor.
3. 10 m. hosszú	szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához	szelvény 15 kor.
(szabó, szűrés, és mályeg)	szelvény 17 kor.
elegendő, csak	szelvény 20 kor.

Egy szelvényt három pulóverhöz 20.- K-ért,
szelvény hálószobához, turisztikához, gyermek-
ruhához, női konyhai szövetekhez stb. gyári árban
kell, mint megvételhez és szállítási költség
ismert mennyiségűt csak!

Siegel-Imhof Brünn.
Minták ingyen és bérmentve.

Asztalok és mellyek a magánérett órák, de
szövetkészítéssel közvetlen Siegel-Imhof tár-
sától, a gyári piacra rendel meg, igen jóté-
nyesek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási
választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még
a legkisebb rendelésnél is, teljesen bér-
mentesen.

Czikora István
kép. kömives mester,
építészeti irodája, Gyár-u. 11.

Elvállal egy helyben,
mint vidéken szakszerű
kivitelben mindennemű
építkezést, u. m. lakó-
házat, gazdasági épüle-
tet, melléképítményt stb.
legméltányosabb árban.

1744
**Költségvetéssel készséggel
díjmentesen szolgálók.**

Eredeti **Styria** gyárt-
mányu **Globus** és **He-
likal-Premyer** 481

kerékpárok
olcsón és kedvező fizetési
feltételek mellett kaphatók

Kalmár Józsefnél
Arad, Salacz-u. 2. sz.

Olcsó cipők!
Tisztelettel értesítem a n. é. kö-
zönséget, hogy több ezer pár
honi gyártmányu cipőt
sikerült olcsón bevásárolni és azokat
rendkívüli olcsó áron
árusítjuk el, így kinek jó
és olcsó cipőre van szük-
sége, forduljon bizalommal
1930

Szabadság-tér 15. sz.
(volt Binéth-féle üzlet.)

Pichler Sándor írógépvállalata.
Hasszinger-utca 5. szám alatt. Telefon 308. szám.
L. C. Smith & Bros. amer. írógép vezérképviselőte.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy
írógép-vállalatommal kapcsolatosan mindenféle
**gépírási-,
szokszorosítási- és
fordítási munkát**
jutányos árban és teljes felelősséggel vállalok.

1875

Pichler Sándor papirkereskedése és írógépvállalata
Szabadság-tér 1. és Hasszinger-utca 5. sz.

Autó-olaj!
Autó-Benzin!
Autó-carbid!
Autó-töltők!
Autó-gyapot!
 és összes műszaki cikkek nagy-
 ban! **KLEIN ADOLF**
 raktár
 Arad, Boros Beni-tér 11. Telefon
 számok 41, 899. Árjegyzék ingyen.

Egy
 1810
segédjegyző

1400 korona, és
 egy a jegyzői
 teendőkből jártas

írnok

1000 korona fize-
 téssel ápril. 1-ére
 vagy 15-ére ke-
 restetik. A fizetés
 utólagos részle-
 tekben vehető fel.

Ükmányok másolata a galsai kör-
 jegyzőség (Aradm.) küldendő.

A tisztelt

ÉPÍTÉS

urak becses figyelmébe ajánlom
 az általam képviselt:

**MÁRVÁNY-IPAR CAVA-
 ROMANA HANS WILDI**

Társaság k. sz. céget.

Legmodernebb kömegmunkálási
 gépekkel felszerelt bányaművek.

Saját bányánkban termelt szindus
KARST és ISZTRIAI MÁRVÁNYOK.

Kész **KÖFARAGÓ- és SZOB-
 RÁSZMUNKÁK,** valamint minden
 méretű **NYERSTÖMB és MÁR-
 VÁNYLAP** kivitele.

DÁVID JÓZSEF, Arad.

Telefon: 948.

1448

Az ingatlan forgalmi és Par-
 cellázóbank r. t. Arad. Petőfi-
 utca I. szám. (Telefon 861.)
 áruba bocsátja az Arad város
 határában lévő

homok dülő

I. sz. (volt Ludvig-féle) 105
 kis holdas ingatlanát igen
 előnyös fizetési feltételekkel.
 A tanya 32 kis hold földel egy
 tagban, a többi 5 kis holdas
 parcellákban II-7717

adatik el!

Ne mulassza el

senki 1798

Nassan R.

eső- és napernyő üzle-
 tét Szabadság-tér 19.
 felkeresni, ahol a párisi
 újdonságok és a legújabb
 divatu saját készítményű
 nap- és esőernyők a legjutá-
 nyosabb árazon kaphatók.

Javításokat és áthuzásokat a
 legolcsóbb áron eszközök.

Kiváló tisztelettel

Nassan R.

Aradon, Szabadság-tér 19. sz.

A Kalap Bazár

**Női kalapformák
 és diszek áruháza**

**Arad,
 Deák Ferenc-utca 8.**

Divat kalap, kalapformák és diszek
 árjegyzéke:

	Korona
Gyöngy szalmakalap	2-95
Bast kalap	2-40
Tagal kalap	5-90
Florentin kalap	4-50
Selyem divat tokk kalap	8-50
Leány kalap divat szalma	2-20
Trotteur kétszínű szalma	1-90
Panama velódi	14-—
Tagal szövet tokk	4-50
Divat szalma	2-—
Pedal (gyöngy troteur)	4-30

Divat diszek:

	Korona
Patent kócsag	2-—
Velódi kócsag szálanként	—70
Divat virágcsokrok	1-—
Divat rózsacsokrok	1-—
Velódi struccell	2-—
Selyem szalag 10 cm. széles mtr	—50
Selyembársony minden színben mtr	2-50
Gyász krepp mtr	1-25

455—1913. szám.

Eleki járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetés.

Elek községében megüresedett aljegyzői és irnoki állásra pályázatot nyitok.

Az aljegyző javadalmazása 1230 korona törzsfizetés és 300 korona lakbér.

Az irnoké 1094 korona fizetés és 240 korona lakbér.

Az aljegyzői állásra csakis okleveles jelöltek pályázhatnak, az irnoki állásra mások is, de a képesítették előnyben részesülnek.

A kérvények f. hó 31-ikének d. e. 10 óráig nyújthatók be.

Elek, 1913. évi március hó 20 án.

Mladin Miklós

főszolgabíró.

2001

Batthyányi-utca 16. szám alatt
egy szép

I. emeleti lakás

mely áll: 3 utcai, 2 udvari, elő- és fürdőszobából, valamint minden hozzátartozó mellékhelyiségekkel, folyó évi

május 1-re kiadó.

Bővebbet: Funkelstein-iroda,
Petőfi-utca. 1088

A Luxus Garage

csukott és nyitott

Béautói

Telefonszám 826.

egy helyi, mint vidéki turákra legmegtérősebb árban a közönség rendelkezésére állnak. — Legmegbízhatóbb Bayok ugyan- csak fenti telefon szám alatt rendelhetők. Szolgálat reggel 6-tól éjjeli 12 óráig. Iroda garage József főherceg-ut 17. 744

Értesítés!

A n. é. hölgyközönség szives figyelmét felhívom a Révai- és Fábrián-utcák sarkán levő

női ruha készí- tési szalonomra,

ahol a legújabb angol- és francia divat szerinti ruhák elkészíttetnek pontos kivitelben jutányos árrért. 1609

Szives pártfogást kér

T. Tarnóczy Blanka.

Hirdetmény.

Van szerencsénk t. részvénye- seink tudomására hozni, hogy a f. é. március hó 26-án megtartott közgyűlés határozata szerint a társasági részvények 18. számú szelvényei 1913. március hó 27-től da- rabonként 10. azaz Tíz koronával a társaság pénztáránál (József fő- herceg-ut 22) beváltatnak.

A be nem váltott szelvények a fenti időponttól számított 5 év múltán a társaság javára elévülnek.

Arad, 1913. március hó.

Aradi nyomda részvénytársaság
igazgatósága.

Van e már tudomása
arról, hogy a

Doré Sósbornesz

a legkiünőbb háziszer?

Tegyen egy kísérletet
mert úgy külső mint
belső használatára a
legfényesebb eredményt
csakis a

Doré Sósborneszszel

lehet elérni.

Egy üveg 44 fill., nagy
üveg 1 kor. 10 fill., leg-
nagyobb üveg 2 kor. 20 f.

Kapható mindenütt.

Főraktár:

Hajós Árpád,

gyógyszertárában.

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

6 gymnasium-ot

végzett,

fiatalember

gyógyszerész-
gyakornoknak

felvétetik.

Hajós Árpád

gyógyszertárában,

ARAD, Andrassy-tér 42.

ATLANTIKA

KÁVÉ

ÉS

TEA

KÜLÖNLEGESSÉGI ÜZLET
CSAK

ARAD, Andrassy-tér 20. szám.

Telefon 609 sz.

1771

Parfumerie „Hez“ illatszertár.

Háztartási, kozmetikai és kőzetárszertári cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben.
Budapest, VIII., Losonci-utca 13/vb.

Ötödik reklámhétfő. 1 kor. 50 filléres alkalmi csoport, kizárólag március hó végéig ér-
vényes. 1 nagy üveg valódi francia virágparfum (bármely illatban), 3 darab valódi
francia virágzappan (bármely illatban, Rombouillet-gyártmány), 1 üveg legfinomabb
brillantín, 1 darab angol tapasz nikkeltartóban, tehát összesen 6 darab 1 kor. 50 fillér.
Portó 20 fillér. 2 kor. 60 filléres alkalmi csoport, kizárólag március hó végéig érvényes.
3 üveg valódi francia parfum (bármely illatban), 3 darab valódi francia szappan (bár-
mely illatban, Rombouillet-gyártmány), 1 üveg brillantín (bármely illatban), 2 darab
angol tapasz nikkeltartóban, tehát összesen 9 darab 2 kor. 60 fillér. Komoly ajánlat,
kizárólag rekláméleket szolgál anélkül, hogy részünkre hasznot biztosítsanak.
Postai szállítások naponta eszközöltenek utánvét mellett. Csomagolási költséget nem
számítunk: 4 koronán aluli megrendeléseknél a pénz előre beküldendő (lehet bélye-
gekben is) 40 fillér portódíjjal.

16 oldalas illatszer- és háztartási értesítőnk kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Árverési hirdetés.

A bajnokfalvai gör. kel. román egyház önkéntes árveré-
sen eladja a tulajdonát képező 57. hsz. és 58. tkvi szám alatt
elfekvő beltelkes házat (boltnak való) udvaron lévő mellék-
épületekkel együtt.

Az árverés f. évi március hó 30-án délután
3 órakor lesz megtartandó a gör. kel. iskola helyiségében.
Kikiáltási ára 2000 kor., mely áron alól el nem adható.
Bánatpénzül a kikiáltási ár 10% a helyezendő el az egy-
ház pénztárába.

Bajnokfalva, (p. Dézna) 1913 évi március hó 20-án.

Giurgiu János, s. k.

gör. kel. egyházközségi elnök.

1994

Eladó!

Óvarsádon a község-
házával szemben egy
szőlővel és gyümölcsfák-
kal beültetett
telek,

amelyen 22.000 vályog
és egy 13 méter hosszú
ház építéséhez szük-
séges 4000 téglá, ho-
mok és faanyag van
elhelyezve.

1995

Ezen ingatlan 4000 kor.
teherben átvehető.

Bávebb felvilágosítással szolgál
(Aradm.) a galsai körjegyző.

Mihálik Béla

szőlőnagybirtokos és
szőlőoltványtermelő
GYOROK.

Van szerencsém a t. szőlő-
birtokos urakat értesi-
teni, hogy a szőlő pótlá-
sára a legalkalmásabb

hárskötésű szőlőoltványok

száraz, fajtisza és dus
gyökérszettel, nálam jutá-
nyos áron kaphatók. **Szá-
raz 7 láb hosszú,
prima tölgyfakaró
száza 13 korona,** ezre
125 koronáért a Gyorok-
vasuti lerakatomból eladó.

Tisztelettel:

1997

Mihálik Béla Gyorok.

Apró hirdetések.

HÁZASSÁG.

Egyedül álló

keresztény árvaleány, karcsu, magas termetű, szőke, százezer korona vagyonnal gyorsan férjhez menni éhajt, Komoly jelentkezők, kiknél gyors házasság ellen akadály nincsen, azonnal választ kapnak. Leveleket: „FIDES 38496“ alatt továbbít: Schwarz József hirdetések felvételi irodája, Budapest, Andrássy-ut 7. 1481

LEVELEZÉS.

„Középkor“

levele van vegye át „Mió“. 2000

ELLÁTÁS.

Weitzer János-utca 13.,

6. ajtószám alatt, jó izletes házi koszt kapható, háshozó kihordásra is. 1901

Egy fiatalember

teljes ellátásra azonnal felvétetik Simonyi-utca 10. Ugyanott izletes házikoszt házbán és házon kívül kapható. 1999

OKTATÁS.

Keresek tanfolyam.

Április hó 1-én új tanfolyamok veszik kezdetüket, könyvelés, levelezés, gyorsírás és gépirásban a Pichler Sándor írógépvállalattal (Haszinger-u. 5.) kapc. olatosan. — Külön gyorsírási tanfolyam, melyen 4 hó alatt a levelezés, gyorsírás képesített tanár vezetése alatt teljesen felelősség mellett elsajátítható. Gépirás az összes rendszerű gépeken. Mérsékelt tandíj. Külön és együttes oktatás. Szorgalmas és megfelelő tanítványoknak díjtalan álláskövetítés. Beiratkozás április hó 5-ig. 658

Kereskedelmi szaktanfolyam.

mely már 5 éve áll fenn, újabbban a „Gyakorló gyorsírók társasága Budapest“ szakfelügyelete alatt áll és vizsgálatok is a fenti egyesület által kiküldött bizottság előtt történnek. A gyorsírást továbbra is László Lipót ur okl. gyorsírás-tan. adja elő. Március hó 1-én új tanfolyam vette kezdetét mérsékelt tandíjakkal. Beiratkozni még mindig lehet. Végzett növendékeim részére az álláskövetítés díjtalan. Telefon 5-18. Ziffer Sándor, Andrássy-tér 21. szám. I. emelet. 718

A legjobb minőségű

gyertyánfa-bábuk

és I-ső oszt. „Lygnum-sanktum“

teke-golyók

nagy választékban kaphatók

Bauer Gyula

Arad, Minorita-palota.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan e intézetnek. 1961

INGATLAN.

Eladó sarokház

üzlethelyiséggel, értekezhetni lehet György utca 69. sz. alatt. 1941

LAKÁST KERESNEK.

Gyermektelen

hivatalnok keres belvárosban május 1-re egy 2 szobás lakást, hol vízvezeték van. — Szíves ajánlatokat kérek „Jó lakás“ jellegre kiadó-hivatalba.

KIADÓ LAKÁS.

Egy utcai

és egy udvari szobából álló garzon lakás kiadó. Apponyi Albert-körut 1. sz. alatt.

Modern

földszinti lakás, mely áll 5 szobából, előszobából, csukott folyosóval és minden egyéb hozzátartozóval 1918. május hó 1-re gróf Apponyi Albert-ut 1. sz. alatt kiadó.

Kiadó lakás

folyó évi május hó 1-től 4 szobás lakás, fürdőszobával, hozzátartozó helyiségekkel, és azonnal egy alkalmas műhely, raktár vagy istálló helyiséggel padlás és fél udvarral együtt Lovarda-utca 1. 477

Erzsébet körut

20. I. 10. egy feltétlen tiszta két ablakos udvari szoba ellátással kiadó. 1998

4 szobás

utcai lakás kiadó Eötvös-utca 12. sz. Bővebbet ugyanott, vagy Igaz Sándor ékszerésznél, Minorita-palota. 1996

Egy parkettás

utcai lakás II. em. 3 szoba, fürdőszoba mellékhelyiséggel Szabadságtér 5-6. sz. kiadó 1607

Egy szép

utcai 3 szobás lakás fürdőszobával május 1-re kiadó. Csernovits Péter-u. 27. 1637

A törvényességgel szemben
Erzsébetkirályné-körut 25. sz. alatt egy erkélyes II. od. emeleti modern 3 szobás és egy földszintes 2 szobás garzon lakás május 1-re kiadó. Bővebbet József öherceg-ut 18. sz. I. emelet. 1947

Augustuera

elköltözés miatt utcai lakás, 4 szoba, hálófülke, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel átadó. Értekezhetni Karolina-utca 8. sz. alatt. 1944

Tökő y Imre-utca 37. sz.

alatt egy szép magas, féregmentes kétszobás udvari lakás, gázbevezetéssel április 1-től kiadó. A házbán más lakó nincs. 1801

As Andrássy-téren

az első emeleten intézetnek esetleg dívatsalonnak alkalmas utcai lakás május 1-re kiadó. Bővebbet a kiadó hivatalban.

ÜZLETEK.

Egy 36 év óta

fenálló bádigos üzlet műhelylyel, mely 14 drb. bádogmegmunkáló géppel ellátva, eladó. Cim a kiadó-hivatalban. 2002

Eladó vegyeskereskedés.

8000 lelket számláló és nagy környékkel bíró román sju községben, hol csak két üzlet áll fenn, elsőrendű üzlet, mely korlátlan italmérséssel van kapcsolatban kedvező feltételek mellett átadó, esetleg házzal együtt eladó. Bővebbet a tulajdonosnál: Ponta Demeter Temeskövesd. Temesmegye (u. p. Aga.) 1745

Két szép üzlethelyiség

főtéren berendezéssel, vagy anélkül azonnal kiadó. Cim a kiadó hivatalban. 1856

ALKALMAZÁST KERES.

Intellig. deutsches Fräulein, geprüfte Lehrerin, sucht ab 1. April ihren Posten als Erzieherin zu ändern, Gefl. Anträge unter „Gehalt“ an die Administration d. Bl. 2006

Középkorú fiatalember

nyelvismeretekkel, a munkástyűgyek úgy magán mint hivatalos eljárásban, alapos szaktudással, józan megbízható, óvadékképes gyári vagy magánvállalatnál állást keres. Szíves megkeresések Waagner Frigyes, Főposta Restante intézendők. 1954

Distinguirtes

deutsches Fräulein, Erzieherin mit schöner Aussprache nur Jahreszeugnissen aus erstklassigen Häusern, wünscht ab 1. April in gutem Hause zu grösseren Kindern unterzukommen. Gefällige Anträge unter E. H. an die Expedition dieses Blattes. 2004

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Cséplőgarnitúra

Clayton & Shuttleworth-féle gyártmány 8 lőeres használt, motorosgarnitúra 6 és 16 os készlet, alig használt, igen előnyös feltételek mellett eladó. Burza Testvérek gépkereskedő cégnél Arad, Boros Beni-tér. 1393

Tölgy szállókarók

7 láb hosszú és kerítés-oszlopok aradi raktárból kicsinyben, waggonszámra, lippal állomásról, előnyös árban szállítok Braun Ede fakereskedő Arad, Béla-tér. Telefon 554. 1707

Eladó

kávéház vagy vendéglő elé vasvirágládák sodronyszöveggel és korlattal ellátva, Boros Beni-tér 20 sz 1897

Eladók

1.000.000 oltani való portális I. osztályú vesszőt, 260.000 ültetni való portális, 100.000 oltáshoz európai vesszőt. Popescu János Magyarád. 1898

Eladó takarmány.

Nagymennyiségű búzaszalma törek, polyva, árpaszalma, lucerna, gyepszéma, tengeriszár és takarmányrépa, valamint 400 mm. buza, 800 mm. tengeri, 80 mm. rozs és különféle gazdasági eszközök eladók tornyai birtokomon. 6 darab hizott ökör is eladó. Értekezni lehet Lovarda-utca 1. vagy Tornyán (Csanádmege) Krizsán Sándor birtokán. 478

Kerti lámpák

jó karban levők, gáz vagy acetillenhez eladók. Diamant bádigos Kazinczy-utca 1. 1948

Egy „Marta“ automobil

4 hengertű, téli és nyári karoseriával, igen szép és kifogástalan jó, majdnem új, 20 HP., 6 üléses, potom áron, 6600 koronáért sürgősen eladó. Cim a kiadóban. 1461

Magas törzű Rózsák!

2 éves oltványok válogatott jó fajokban 100 drbként 100 korona. Továbbá olcsón szállítok Muskátlit, Szolviát, Plumbágot, Petuniát, Vanilliát, stb. Mihelyi László műkertész, Máriaradnán. 1968

KÜLÖNFÉLE.

Egy nagy boros pince

gázbevezetéssel, azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2008

India fogecseppek

a legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főraktár Gutori Földes Kelemen gyógyszer-tára és vegyészeti laboratóriuma Aradon. 1224

Párizsi divatalbum

a legújabb 800 tavaszi eredeti francia színes modell-képpel K 250 kaphatók Pichler Sándor könyv-és papírkereskedésében Arad, Szabadságtér 1. Telefon 308. 1911

Takazameteros

Bér-autok
Telefonszám
816
2281

Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Hölgyek

azonnali segítséget kaphatnak a tisztulási folyamat kimeradása esetén az én eddig utólrólható kószitményem által. Bevenni kellemes, teljesen ártalmatlan. Naponta érkeznek önként küldött köszönőlevelek. Női orvosok állandóan rendelkeznek. Egy doboz tabella ára kor. 3-60 bérmentve, diszkrét székütdés vámnéhezés nélkül. Kaesbach gyógyszer-tár Niewerle 180. (Bez. Frankfurt J. Oder.) Kívánatra küld a Wiener Versand Stelle. Arjegyérk számas köszönőlevelekkel ingyen. 1948

Pathefonok

és Pathe-lampek, a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielné

Arad, Deák Ferenc-utca 43. sz. a Fehér Kereszt-tel szemben. 1911